Куч—адолатда

Адолат

Ўзбекистон «Адолат» СДП газетаси

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган · 1999 йил, 22 январь, № 3 (196) · Жума кунлари чиқади · Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ҚОЗОҒИСТОН САФАРИ

Ён қўшни — дўст халқнинг яхши кунида қувончига шерик бўлиш энг улуғ шарқона фазилатлардан биридир. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 19-20 январь кунлари Қозоғистонга буюрган ташрифини, таъбир жоиз бўлса, ана шу олижаноб фазилатнинг яна бир ёрқин намойиши дейиш мумкин.

20 январь куни Остона шаҳрида Президент Ислом Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон Республикаси делегацияси Нурсултон Назарбоевнинг Қозоғистон Республикаси Президенти сифатида фаолият бошлашига бағишланган тантанали маросимда иштирок этди.

Қозоғистоннинг янги пойтахтидаги «Конгресс холл» саройига узоқ-яқин мамлакатлардан ташриф буюрган давлат ва ҳукумат бошлиқлари, дипломатия корпуси ва халқаро ташкилотлар раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари йиғилди.

Қозоғистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси З. Балиева Нурсултон Назарбоевга Қозоғистон Республикаси Президенти гувоҳномасини топширди. Янги сайланган Президент мамлакатда Конституция ва қонунлар бажарилишининг кафолати бўлиш, Қозоғистон давлати ва халқи манфаатлари йўлида хизмат қилиш ҳақида қасамёд этди.

Сўнг Нурсултон Назарбоев ўзига юксак ишонч билдирган Қозоғистон халқига, сайловни ўтказишда кўмаклашган халқаро ташкилотлар вакиллари ва хорижий кузатувчиларга миннатдорлик изҳор этди. Маросимга ташриф буюрган меҳмонларни кутлади.

Маросим Қозоғистон санъат усталари ва ижрочи ёшларининг катта концерти билан якунланди.

Шу куни давлатимиз раҳбари Ислом Каримов Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев билан учрашиб, уни юксак лавозимга қайта сайлангани билан самимий табриклади. Қозоғистон халқи олдида турган муаммоларни ҳал этиш, бахтли келажак йўлидаги масъулиятли ишида муваффақиятлар тилади. Н. Назарбоев Ўзбекистон раҳбарига самимий қутлов учун чуқур миннатдорлик билдирди.

Шундан сўнг Президент Ислом Каримов «Интерконтинентал» меҳмонхонасидаги ўз қароргоҳида Қирғизистон Президенти Асқар Акаевни қабул қилди. Мулоқот чоғида мамлакатларимиз ўртасидаги иқтисодий ва маданий ҳамкорликни ривожлантириш, минтақадаги интеграция жараёнларини янада чуқурлаштириш билан боғлиқ масалалар батафсил муҳокама қилинди.

Куннинг иккинчи ярмида Қозоғистон Президенти тантанали маросимга ташриф буюрган меҳмонлар шарафига қабул маросими уюштирди. Маросимда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов табрик нутқи сўзлади.

Президент Ислом Каримовнинг Остона шаҳрига сафари чоғида унга Ташқи ишлар вазири А. Комилов, Ўзбекистон Республикасининг Қозоғистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Н. Ёқубов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

* * *

Шу куни Президент Ислом Каримов Тошкентга қайтиб келди. Тошкент аэропортида давлатимиз раҳбарини Бош вазир Ў. Султонов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

Аҳмад ХЎЖА.
(ЎзА).

Иқтисодиётнинг муҳим таянчи

Жорий йилда мамлакатимизнинг ёқилғи ва ғалла мустақиллигига эришиш сиёсати изчил амалга оширилди...

Миришкор деҳқонларимиз 1998 йилда 4,6 миллион тонна ғалла ҳосили етиштирдилар. Бу 1997 йилдагига қараганда қарийб 850 минг тонна кўп демакдир.

Ислом КАРИМОВ.

ДОНИ БУТНИНГ НОНИ БУТ

«Ўздонмаҳсулот» Давлат акционерлик корпорацияси раиси Олим ОТАЕВ билан мулоқот

— Олим Отаевич! Мана Ўзбекистон мустақиллигининг дастлабки кунларидан буён энг муҳим вазифа бўлиб келган дон мустақиллигига ҳам эришаяпмиз. Бу албатта ғаллакорларимиз ва шу соҳа фидойилари қилган чексиз меҳнат ва заҳматнинг самарасидир. Шундай экан, келажаги буюк давлатимизнинг яқин тарихида рўй берган бу мислсиз муваффақиятга бир назар ташлаб, холис баҳо берсак фойдадан холи бўлмасди...

— Ҳақиқатдан ҳам Ўзбекистон мустақиллигининг дастлабки кунлариданоқ мамлакатимизнинг ғалла мустақиллигига эришишни ўзимизнинг энг муҳим, асосий вазифамизга айлантирдик. Албатта бу катта мақсад йўлида барча тармоқ корхоналари кейинги икки йил мобайнида муайян равишда узлуксиз фаолият кўрсатиб, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга мушарраф бўлдилар. Бир оғиз сўз билан ифодалаганда корпорациямизнинг раҳбар, мутахассиси ва ишчи ходимлари ўзларининг бор куч-ғайратларини ана шу олий мақсад сари сафарбар қилишиб, фаол ишлаганликлари боис давлатимизнинг ғалла мустақиллигига мустаҳкам пойдевор яратдилар. Холисанилло айтганда олиб борилган ишларнинг қисқача таҳлили шундай: 1998 йил ҳосилидан давлат омборларига 2117,6 минг тонна дон маҳсулотлари сотиб олинди ёки топшириқ 100,8 фоизга адо этилди. Шу жумладан, заҳирага жамғарилган буғдойнинг ўзи 1991,6 минг тоннани ташкил этди. Андижон вилоятининг ўзида 200 минг тонна уруғлик буғдой тайёрланиб, республикамизнинг барча ҳудудларига етказиб берилди. Шу билан биргаликда ўтган йилда давлат заҳираларига 229,5 минг тонна шоли жамғарилди. 1997 йилда эса давлат заҳираларига 1852,7 минг тонна бошоқли экинлар дони сотиб олинган, шу жумладан, 1707,7 минг тонна буғдой ҳамда 184,1 минг тонна шоли тайёрланган эди. Бошқачасига айтганда, ўтган давр мобайнида дон тайёрлаш мавсумини мукаммал ташкил қилиш бўйича кўрилган чора-тадбирларимиз ўзининг ижобий самарасини берди. Йилдан йилга давлат заҳираларига дон тайёрлаш ҳажмининг ошиб бораётганлигини инобатга олган ҳолда 1999 йил ҳосилидан 2 миллион 200 минг тонна дон тайёрлаш режалаштирилди. Бу эса жорий йилнинг топшириғидан 100 минг тонна кўп демакдир.

Бугунги кунда корпорациямизнинг тармоқлари бир вақтнинг ўзида бир йўла ёпиқ сиғимларда 2 миллион 635 минг тонна донни сақлаш имкониятига эга. Бундан ташқари етиштирилган дон маҳсулотларини тайёрлашга 1 миллион 117 минг квадрат метр асфальтланган майдончалар ҳозир қилинган. Шуларнинг ўзиданоқ кўриниб турибдики, мамлакатимизда ғалла етиштиришда тарихан жуда қисқа вақтда мислсиз ютуқларга эришилди ва эришилмоқда. Бу албатта кимларнингдир тасаввурига сиғмаган, кўз кўриб, қулоқ эшитмаган улкан муваффақиятнинг нишонасидир.

— Халқимизда «Дони бутнинг нони бут» деган мақол бежиз айтилмаган. Дарҳақиқат, эл ризқи-насибаси бўлмиш бу олий неъмат бизда ҳамиша ардоқланиб келинган. Унинг уволидан ҳамма қўрққан. Авваллари «Тошкент — нон шаҳри» дейилган бўлса эндиликда ғалла мустақиллиги боис бутун мамлакат шундай мақомни оляпти. Ахир бу таъбир ана шу ўзгаришлар боис эмасми?

— Албатта. Ғалла мустақиллиги давлатимиз мустақиллигининг энг муҳим таянчидир. Шуниси қувонарлики, муҳтарам юртбошимиз ўша саодатманд онларда энг муҳим ва асосий вазифа сифатида республикамизнинг ғалла мустақиллигини олдимизга кўндаланг вазифа қилиб қўйдилар ва унга эришишимизда шахсан ўзлари бош-қош бўлдилар ва бўлмоқдалар.

Халқимизда «Нон — ризқу-рўзимиз, дастурхонимиз кўрки» деган нақл бор. Шу жиҳатдан қараганда ҳақиқатдан ҳам нон ва нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш саноати тармоғимизда етакчи ўринни эгаллайди.

«Ўздонмаҳсулот» тизимидаги корхоналар аҳолини нон ва нон маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўлиқ ва узлуксиз қондириш бўйича ўтган йилги режаларни бекаму-кўст адо этдилар. Маҳсулот сифатини яхшилаш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг турларини кўпайтириш, қолаверса, четдан келтирилаётган маҳсулотларнинг ўрнини қопловчи ўзимиздаги маҳсулотларнинг ҳажмини ошириш мақсадида корпорациямиз тизимидаги мавжуд барча ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш бўйича 1998 йилнинг июль ойида зарур чора-тадбирларни белгилаган эдик. Уларнинг ўз вақтида амалга оширилганлиги ўзининг ижобий натижаларини бера бошлади.

Қуйида шу ҳақдаги айрим маълумотларни сизлар билан баҳам кўрмоқчиман: биргина 1998 йилнинг ўзида истеъмолчиларга сотилган маҳсулотларнинг миқдори олдинги йилга нисбатан 20 маротаба ошди. Ҳозирги кунда тармоқда 200 дан ортиқ нонвойхоналар ишлаб турибди, уларнинг 15 таси ўтган йили ишга туширилган. Изланиш ва янгиликларни ишлаб чиқаришга кенг кўламда жорий этиш орқали ўтган йили 1997 йилга нисбатан жавдар навли нон ишлаб чиқаришни 1,6 мартага, тешик кулча маҳсулотлари тайёрлашни 1,3 мартага кўпайтирдик.

Республикамизда илк бор ишлаб чиқариш миқёсида нон ва нон-булка маҳсулотларини қадоқлаш йўлга қўйилди. Бу иш биринчи маротаба Тошкент шаҳри ва Фарғона вилояти корхоналарида амалга оширилди. Бунинг эвазига биргина ўтган йилнинг 11 ойи мобайнида 155 тонна шу тарзда қадоқланган маҳсулотни истеъмолчиларга етказиб бердик. Шу билан биргаликда сиғими кичик идишларга қадоқланган қандолат маҳсулотларини тайёрлаш 1,7 мартага кўпайди. Макарон маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва қандолат маҳсулотларини етказиб беришнинг кўлами ортди. Ўтган йили аввалги йилга нисбатан қандолат маҳсулотларини ишлаб чиқариш икки баравар ошди.

Шу ўринда муҳим бир янгиликни алоҳида таъкидлаш жоиз: тармоғимизда, айниқса, маҳсулотларнинг янги турларини ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилмоқда. 1998 йил 29 октябрда корпорацияда тармоқ корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг кўргазмавий тақдимномаси бўлиб ўтди. Биз ўз мижозларимизга 70 хилдан зиёд янги турдаги маҳсулотларимизни ҳавола этдик. Уларнинг таркиби ўрганиб чиқилса, кўпчиликда катта қизиқиш уйғотиши ва бу маҳсулотларни истеъмол қилишга бўлган хоҳишини ошириши табиий албатта.

Негаки, бу маҳсулотларга биз кўп асрлар давомида сақланиб келинган миллий усулдаги ҳар хил қўшимчалар (маккажўхори уни, кунжут, ер ёнғоқ, баргак, ёнғоқ, майиз, олма, қовоқ ва бошқа хосиятли маҳсулотлар)ни қўшиб тайёрлаяпмиз. Бу маҳаллий неъматлар кўпчиликка бирдек манзур бўлмоқда. Шунингдек, жавдардан бўлган ширин, нордон нонлар, диспергирланган дондан тайёрланган нонларга истеъмолчиларнинг талаби тобора кучайиб бормоқда. Шу билан биргаликда ширин маккажўхори қаламчалари, кекс тайёрлаш учун ишлатиладиган ҳар хил аралашмалар, турли хил янги қандолат маҳсулотларини ишлаб чиқариш жорий этилди. Тармоқда биринчи маротаба нашр этилган «Шифобахш-парҳез ва профилактик нон-булка маҳсулотлари бўйича рецептлар ва технологик йўриқномалар тўплами»дан 40 дан ортиқ турдаги маҳсулотни тайёрлаш усуллари жамланди.

— Олим Отаевич, мана Сизнинг «Ўздонмаҳсулот» Давлат акционерлик корпорациясига раҳбарлик қилаётганингиздан бери эришилаётган ютуқларнинг салмоғи ортиб, кўлами кенгайиб бормоқда. Бугунги кун талаби даражасида иш юритиш албатта осон кечмаётгандир?

— Биз ўз фаолиятимизда шу нарсага иқрор бўлдикки, бозор ўзининг тартиб-қоидаларини ҳар бир соҳадан талаб қилмоқда. Сифатсиз ва ҳаётий эҳтиёжга жавоб бермайдиган маҳсулотлар ўзининг истеъмолчисини топа олмаяпти. Шу нуқтаи назардан олганда бизлар ҳам ўз навбатида истеъмол бозорини қўлдан бой бермаслик учун тармоққа янги технологиялар киритишни, «Винклер» линиялари ўрнатилган кичик нонвойхоналар қуришни жадаллаштирдик. Мазкур технологик линияларнинг механизми ишлатиш учун жуда қулай ва кунига 40 дан зиёд маҳсулот ишлаб чиқариш имкониятига эга. Шу билан биргаликда соҳани ривожлантириш мақсадида корпорациямиз тасарруфида махсус фирмали дўконларни ҳам ишга туширдик. Яъни, бу билан биз аҳоли учун биринчи ўринда зарур бўлган ўзимизнинг маҳсулотларимизни истеъмолчиларга яқинлаштиришга муваффақ бўлдик. Савдо маҳоратини ўзлаштира бошладик. Бу — бизни бозорга кириш учун янги йўллар излаб топишга даъват қилмоқда. Фақат изланишгина маҳсулотларни бозордан мустаҳкам ўрин олишини таъминлайди. Шуни эътироф этиш керакки, корпорациямизнинг айни мақсад-муддаоси ҳам шу: маҳсулот турларини кўпайтириб бозорни эгаллаб олишдан иборат.

— Соҳада чет эллик ишбилармонлар билан қилинаётган яқин ҳамкорлик қандай самара бермоқда?

— Шуни айтиб ўтиш керакки, биз ўтган бир ярим йил ичида барча маҳсулотларнинг турларини янгиладик, десак адашмаймиз. Бу масалада бизга янги ҳамкорлик усули, яъни, инвестиция (сармоялар) сиёсати қўл келмоқда. Корпорациямизда 15 та қўшма корхоналар мавжуд бўлиб уларнинг 9 таси ўтган 1998 йилда ишга туширилган. Шуларнинг 3 таси макарон ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Мазкур корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ўзининг сифати ва қадоқланиши бўйича бозорда четдан келтирилган маҳсулотлар билан бемалол рақобатлаша олади.

«Қоракўлдонмаҳсулотлари», «Хонқадонмаҳсулотлари» акционерлик жамиятлари ва «Қўқондонмаҳсулотлари» корхоналарида турли хилдаги макарон маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва уларни чиройли идишларга қадоқлаш учун лизинг йўли билан Италиянинг илғор технологик линиялари ишга туширилган эди. Эндиликда бу янгиликлар ўзининг ижобий самарасини бермоқда. Бизнинг асосий мақсадимиз четдан келтириладиган (импорт) маҳсулотларни бозоримиздан сиқиб чиқариш ва бунинг учун сарфланаётган валютамизни сақлаб қолишга қаратилган. Мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг шахсан, бевосита кўрсатган амалий ёрдами билан Сурхондарё вилоятининг Музработ туманида дунёдаги энг юқори технологияга эга бўлган Швейцариянинг «Бюллер» ускуналари билан жиҳозланган тегирмон ишга туширилди. Сўнгги вақтда тармоғимизда амалга оширилган ишлар ва ўзгаришлар боис ишлаб чиқариш қувватидан унумли фойдаланиш ва маҳсулот тайёрлаш ҳажмини кўпайтиришга эришяпмиз. Юқори сифатли маҳсулот, малакали маркетинг, маҳсулот турларининг кўплиги ва тез янгиланиб туриши, узлуксиз доимий изланиш, янги лойиҳалар, технологиялар — буларнинг ҳаммаси юқоридаги яхши натижаларга яшил йўл очди десам муболаға бўлмайди. Ишбилармонликнинг янги, энг самарали усули — бу фақат янги технология эмас, балки истеъмолчиларга бўлган чин ҳурмат ҳамдир. Яъни, уларнинг ташвишини ҳам тушунмоқ керак. Бошқачасига айтганда, мижоз ва истеъмолчилар билан ҳаққоний ҳамкорлик ютуқларимизнинг чинакам гарови бўла олади.

Тошкентда йилига 2 минг тонна қувватга эга бўлган сифатли нон ишлаб чиқарувчи «Барака Олам» қўшма корхонаси ишлаб турибди. 17 та иссиқ нон дўконлари билан биргаликда кичик нонвойхоналар фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг 15 тасига «Винклер» фирмасининг замонавий технологияси ўрнатилган. Шўрчи, Яккабоғ туманларида ва Оҳангарон шаҳрида 3 та тегирмонли корхона техника билан қайта жиҳозланди. Марказий Осиёда ягона «премикс» (омухта ем учун витаминли қўшимча) ишлаб чиқарувчи Ўзбек-Венгрия «Макка ИКР Баболна» қўшма корхонаси ишга туширилди. Агросаноат Ўзбек-Украина-Британия компанияси «Кейч Технолоджи» республикамизнинг 6 та вилоятида кунгабоқар етиштирмоқда. Ундан уруғлик кунгабоқар олинаяпти. Кунгабоқар ёғи ва омухта ем учун кўк масса тайёрланяпти.

— Мана кейинги йилларда дон етиштиришдаги суиистеъмолчиликлар боис тармоқдаги бир қанча раҳбар ва мутахассисларнинг жойларда қилмишига яраша жазоларини олаётганлиги сир эмас. Бундай ҳолларнинг қайта такрорланмаслиги учун қандай чора-тадбирлар кўриляпти?

— Корпорация бошқарувининг раиси сифатида бу масалага танқидий кўз билан қараган ҳолда бор камчилик ва нуқсонларни очиқ айтишим керак. Фақат биргина ўтган икки йил мобайнида 7 та вилоят уюшмалари раисларини, корхоналар бўйича 420 та раҳбар ва мутахассисларни алмаштиришга мажбур бўлдик. Шу жумладан, 55 та корхонанинг биринчи раҳбарлари, корпорация раҳбарларининг ижро девони бўйича 20 нафар ходими алмаштирилди. Бунинг боиси бор: улар мавжуд иқтисодий ва молиявий шароитдан тўла фойдалана олмадилар. Айниқса, тармоқдаги тажрибали ва меҳнатсевар мутахассислар кучидан фойдаланишни ўз фаолиятларининг муҳим соҳасига айлантиришмади. Шу билан биргаликда ўзларининг иш фаолиятларида кўплаб хато ва камчиликларга йўл қўйдилар. Баъзи ҳолларда эса ўз лавозимларини суиистеъмол қилишиб, тегишли жазоларини олдилар. Шуни алоҳида эътироф этишим керакки, бундай раҳбар ва ходимларга бизнинг соҳада ҳеч қачон ўрин бўлмайди. Халқнинг ризқини туя қилишга асло йўл қўймаймиз ва бундай бўлиши мумкин ҳам эмас. Шу ўринда «Адолат» газетасининг кўп минг сонли ўқувчиларига қарата шундай демоқчиман: «Қадрли муштарийлар! Сизларга газета орқали етказмоқчи бўлган муҳим бир гапим бор. Агар бизнинг маҳсулотларимизни сифати бўйича ёки соҳадаги ишлар бўйича камчиликларга дуч келсангиз ҳеч иккиланмай бизга мурожаат қилинглар! Шахсан менинг ўзимга мурожаат этишдан тортинманглар!» Бу албатта бизни ишларимизни ўнглашга, камчиликларимизга танқидий нуқтаи назардан қараб, уларни ўз вақтида ҳал этишга йўл очади.

— Демак, элнинг ризқи туя бўлмайди?..

— Албатта. Бундай бўлиши мумкин ҳам эмас. Эл ризқи ҳамиша муқаддас ва бутундир.

— Истиқболдаги режалар хусусида ҳам тўхталсангиз.

— 1999 йилги режалаштирилган асосий вазифаларимиз шулардан иборат: ишлаб чиқариш саноатини таркибий ислоҳотлаштириш, иқтисодий ислоҳотларнинг босқичма-босқич ўтиш жараёнини давом эттириш, истеъмолчилар бозорини юқори сифатли маҳсулотлар билан янада кўпроқ тўлдириш, халқ хўжалиги талабларини таъминлашдан иборат. Яъни, бу йил ун ёрма саноати бўйича 1 миллион 664,8 минг тонна ун, 144,7 минг тонна ёрма ишлаб чиқариш, шунингдек, ишлаб чиқариш кўрсаткичларини юқори даражага кўтариш, рақобатбардош ва четга чиқаришга, «экспорт»га мўлжалланган маҳсулотлар ишлаб чиқариш режалаштирилмоқда. Яна тегирмонларнинг қурилиши ва ишлаб турган тегирмонларни янги технология ва техника билан қайта жиҳозланиши, технологик жараёнларнинг тўлиқ автоматлаштирилиши мўлжалланмоқда. Маҳсулот турларини кўпайтириш бўйича олиб бораётган ишларимизни кенг кўламда давом эттирамиз. Маккажўхори уни, гуруч уни, сорго ёрмаси ишлаб чиқаришни ва ёрма турларини кўпайтиришни мўлжаллаяпмиз. Жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган қадоқлаш ускуналари ва материалларини олиб келиб ўрнатиш мўлжалланмоқда. Қадоқланган маҳсулотларни тайёрлашни кўпайтириш маҳсулотларни тежашда, савдо маданиятини юксалтиришда, транспорт ҳаражатларини камайтиришга ёрдам беради.

1999 йилда 412 минг тонна нон ва нон-булка маҳсулотлари, 75 минг тонна макарон маҳсулотлари, 45 минг тонна қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш режалаштирилган. Республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан ҳамкорликда тармоқ корхоналарда шифобахш ва парҳез маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича муҳим ишлар олиб борилмоқда. 1999 йилда 1178 минг тонна омухта ем ишлаб чиқариш режалаштирилган. Бу режани амалга ошириш учун витаминли ўт уни ишлаб чиқаришни кўпайтириш керак. Жорий йилда «Макка ИКР Боболна» қўшма корхонасида четдан сотиб олинадиган «премикс» ишлаб чиқаришни 10 минг тоннага етказамиз. Юқорида айтиб ўтилган ва режалаштирилган ишларни амалга ошириш туфайли 7000,0 миллион сўм даромад олишни мўлжаллаб турибмиз. Ишлаб чиқариш рентабеллиги эса 9 фоиздан кам бўлмайди. Суҳбатимиз сўнггида сизларга ўз миннатдорчилигимни изҳор этаман ва халқимизнинг нони ҳамиша бутун бўлишини яратган эгамдан тилаб қоламан.

Тўхтамурод ТОШЕВ ва Рустам АҲМАДАЛИЕВ суҳбатлашди.

Партия ахбороти

САФЛАР КЕНГАЙМОҚДА

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Тошкент шаҳар Миробод тумани Кенгашининг пленуми бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди. Пленумда Абдуҳафиз Тўрахонов Миробод тумани партия Кенгашининг биринчи котиби этиб сайланди.

Пленумда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг бўлим мудири, Сиёсий Кенгаш аъзоси Ўтамурод Нурмуҳамедов иштирок этди ва сўзга чиқди.

Пленумда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси фаолиятига доир саволларга тегишли жавоблар қайтарилди ҳамда партия сафига бир нечта янги аъзолар қабул қилинди. Уларнинг орасида Сайёра Розихонова, Муаллама Қаюмова сингари партияга хайрихоҳлик билдирган аёллар бор. Уларни пленум иштирокчилари 1999 йил — Аёллар йили билан табрикладилар.

Йўлингиз бехатар бўлсин!

ҲАРАКАТЛАНИШ ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ БОШЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 7 январдаги Фармойишига мувофиқ 20 январдан 20 февралга қадар мамлакатимизда ҳаракатланиш хавфсизлиги ойлиги ўтказилмоқда. Бундан кўзланган мақсад нима? Республика ИИБ ДАН Бош бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги Х. Зокиров қисқача шундай деди:

— Мақсад битта, — дейди Холмат Акбарович, — у ҳам бўлса, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш, остона хатлаб кўчага чиққан ҳар бир фуқаронинг яна уйига соғ-саломат кириб боришини таъминлашдан иборат.

Энг аввало шуни таъкидлаш керакки, ўтган йилги шундай тадбирда йўл-транспорт ҳодисалари кескин камайганди. 1997 йил март ойида 700 га яқин автофалокат рўйхатга олинган бўлса, 1998 йилнинг март ойида 576 та шундай кўнгилсиз ҳодиса қайд қилинди. Жароҳатланганлар сони 108 тага қисқарди. Бу шунча фуқаро тасодифий азоб-уқубатдан, майиб-мажруҳликдан асраб қолинди, деган сўз.

Бинобарин, истиқболимизда турган ҳаракатланиш хавфсизлиги ойлигини бир ой ичида ўтиб кетадиган, кейин ҳамманинг эсидан фаромуш бўладиган шунчаки мавсумий иш деб қабул қилмаслик керак. Бу, яна бир бор таъкидлайман, мустақил юртимизда яшаб, меҳнат қилаётган ҳар бир фуқаронинг сиҳат-саломатлиги, оилавий ҳотиржамлиги муҳофазаси учун бошланаётган ҳаракатдир.

Хушхабар

СПОРТЧИМИЗ МАҒЛУБИЯТСИЗ КУРАШМОҚДА

Голландиянинг Вейк-ан-Зее шаҳрида жаҳоннинг энг кучли 14 спортчиси иштирокида шахмат турнири бошланди.

Гарри Каспаров, Владимир Крамник, Василий Иванчук, Виштванд Ананд, Александр Широв, Иван Соколов, Василий Тапалов иштирок этаётган бу мусобақада ўзбекистонлик Рустам Қосимжонов ҳам қатнашмоқда.

Мусобақанинг уч тури бўлиб ўтди. Рустам Қосимжонов шахмат мутахассислари ва мухлисларини ҳайратга солган ҳолда испаниялик Александр Широв, украиналик Василий Иванчук ва хорватиялик Иван Соколов билан ўйинда дуранг натижага эришди. Шуни айтиш лозимки, дастлабки икки партияда у қора доналар билан ўйнаган эди.

Энди Рустам ҳиндистонлик Виштванд Ананд билан беллашади.

(ЎзА).

Internet ДУНЁ: ЭНГ СЎНГГИ ЯНГИЛИКЛАР

● Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин кучли ошқозон яраси ташхиси билан Марказий клиник касалхонага олиб келинди. Борис Ельциннинг аҳволи бир маромда кетмоқда. Мутахассисларнинг фикрича, уни шифохонада даволаш уч ҳафтагача давом этади.

● **Москва банклараро валюта биржасида янги валюта — евро бўйича савдолар бўлиб ўтди.**

● Ўзбекистон Республикасининг Қоҳирадаги элчихонаси Ўзбекистон Республикаси ва Миср Араб Республикаси ўртасида илмий-маданий ҳамкорликни ривожлантириш доирасида Қоҳира университети иқтисод ва сиёсатшунослик факультетининг Осиё тадқиқотлари марказига Ўзбекистон тўғрисидаги китоблар мажмуасини тортиқ этди.

● **Озарбайжоннинг 75 ёшли Президенти Ҳайдар Алиев бронхит ташхиси билан даволанишга ётқизилди. Шифокорларнинг фикрича, Ҳайдар Алиевнинг саломатлиги қониқарли даражада. Ҳозир у Туркияда даволанмоқда.**

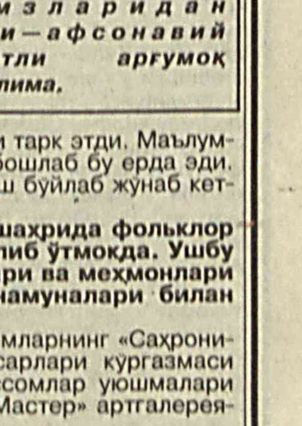

СУРАТДА: Корея рамзларидан бири — афсонавий қанотли арғумоқ Чхоллима.

● Косоводаги албан сепаратчилари мамлакатнинг шимолида қўлга олинган югослав армиясининг саккиз нафар ҳарбийларини озод этишга розилик беришди. Асирлар Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилоти вакилларига топшириладиган бўлди.

● **Москвада МДҲ мамлакатлари хавфсизлик кенгаши котибларининг учрашуви бўлиб ўтди. Унда Ҳамдўстликнинг коллектив хавфсизлиги масалалари муҳокама қилинди.**

● Курд ишчи партиясининг етакчиси Абдуллоҳ Ожалан Италияни тарк этди. Маълумки, у ноябрь ойининг ўрталаридан бошлаб бу ерда эди. Абдуллоҳ Ожалан номаълум йўналиш бўйлаб жўнаб кетди.

● **Ҳиндистоннинг Аҳмадобод шаҳрида фольклор рақслари халқаро фестивали бўлиб ўтмоқда. Ушбу санъат байрамининг қатнашчилари ва меҳмонлари ўзбек миллий рақс ижодиёти намуналари билан ҳам танишдилар.**

● Москвада ўзбекистонлик рассомларнинг «Саҳронинг ёруғ қуёши» деб номланган асарлари кўргазмаси бўлиб ўтди. Кўргазма Халқаро рассомлар уюшмалари конфедерацияси ва Тошкентдаги «Мастер» артгалереяси томонидан ташкил этилди.

● **Японияниннг Йокогама шаҳрида роботлар фестивали бўлиб ўтди.**

● Руминияда кончиларнинг иш ташлашлари бўлиб ўтмоқда.

● **БМТнинг воситачилиги туфайли Суданда ҳукумат исёнчилари билан сентябрнинг охирига қадар ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимга эришди.**

● Бразилияда миллий валюта — реалнинг қадри тушиб кетмоқда. Бразилия Президенти Кардоза халқни хотиржамликка даъват этиб, мурожаат қилди.

● **Оммонда шу ҳафтада араб давлатлари раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтади.**

● Ҳиндистон пойтахтида учинчи Деҳли халқаро мотошоуси бўлиб ўтди.

● **НАТО кенгаши шанба куни Косовода ўлдирилган қирқ беш нафар албанларнинг ўлими хусусидаги ишни зудлик билан тергов қилишни Белграддан талаб қилди.**

«Адолат» ёрдам берди

«ГАЗЕТАДАН БИР УМР МИННАТДОРМИЗ»

«Адолат» газетасининг 1997 йил 14 июнь сонида «Мактабнинг моддий базаси» рукни остида «Тўсиқ» сарлавҳали танқидий мақола босилган эди. Унда Қашқадарё вилоятининг Шаҳрисабз туманидаги Парда Шербобоев номли жамоа хўжалигида, аниқроғи, шу хўжаликнинг Мўминобод қишлоғида жойлашган Ёрбобо Тошев номли 45-мактабнинг ночор аҳволи, биносининг эскириб, талабга жавоб бермай қолганлиги танқид қилиниб, усти ялтироқ, ичи қалтироқ ҳолда эканлиги кўрсатиб берилган эди.

Яқинда таҳририятимизга мактаб жамоасидан шундай хушхабар келди. Унда айтилишича, қаровсиз ва ночор аҳволда қолган 45 йиллик эски мактаб ўрнида «Адолат»да ёритилган танқидий мақоладан сўнг 320 ўринли янги бино қурилиши бошлаб юборилибди. Яъни, қишлоқ шароитида замонавий мактаб биноси қурилишига газета туртки берибди. Айни пайтда бу ерда қурилиш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Уни Шаҳрисабздаги 1-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари бунёд этишмоқда.

— Газетадан бир умр миннатдормиз, — дейди мактаб директори Шерали Хушвақтов. — Муаммоларимизни бир қанча юқори ташкилотларга ҳавола этиб, жўяли натижа ололмагандик. Яхшиямки «Адолат» бор экан, жамоамизнинг ўксик қалбига малҳам бўлди. Бу ёқда ўқувчиларнинг, улар ота-оналарининг қанчалик қувонишганини айтмайсизми! Бу газета аралашуви шарофатидандир. У ишга туширилса яна қатор қулайликлар юзага келади ва ёшларга билим бериш бирмунча такомиллаштирилади.

Йўлдош ИКРОМОВ.

СУРАТДА: Мактаб директори Шерали Хушвақтов янги бино қурилишига сабабчи бўлган «Адолат» газетасидаги мақолани ўқитувчилар билан яна бир бор муҳокама қилиб, қувончларини баҳам кўришмоқда.

Жиноят ва жазо

ҚОТИЛ

Бекободлик Алишер Отабоев эндигина 19 ёшга кирган эди. Бу ёшда одатда инсон зоти худди эртакларнинг ижобий қаҳрамонларидек эзгу ҳислар билан тўлиб тошган, ёвуз, бағритош кучларга нисбатан қалбида нафрат ва ғазаб туйғулари жўш урган бўлади. У бу кўҳна ва ажиб сирларга тўлиб тошган дунёда фақат яхшилик, меҳр-оқибат ва ишқ муҳаббат ҳукмрон бўлишини хоҳлайди. Ширин-ширин хаёллар суриб, гўзал орзулар билан яшайди. Аммо Алишер бундай бўлмади. Унда негадир зўравонлик, худбинлик, текинхўрлик ва шаҳвоний ҳирс ривож топди.

Хўш, нега шундай бўлди? Унинг биз юқорида баён этган инсоний фазилатга эмас, таъбир жоиз бўлса, онгсиз ҳайвонларга, ҳайвон бўлганда ҳам энг вахшийларига хос турмуш тарзини танлаганига нималар сабаб бўлди?

Гап шундаки, у жуда ёшлигидан бошлаб кўча чангитиб, ҳуда-беҳуда юришга ўрганди. Яхшиларга эмас, ёмонларга қўшилди. Мактабга номига қатнади. Яхши еб, яхши кийганга ҳавас билан эмас, ҳасад билан қаради. Қандай қилиб бўлмасин, уларнинг топган-тутганини тортиб олишга ҳаракат қилди. Унга на уйидагилар, на мактабдагилар ва на маҳалла- кўйдагилар: «Ҳой тирранча, бу дунёқарашингнинг оқибати фожиа! Сен ҳеч қачон бировларнинг луқмаи ҳалолига кўз олайтирма! Аксинча ҳалол ишлаб, улардан кўра ҳам бой ва мукаммал яшашга ҳаракат қил» демади. Деганида эса вақт ўтган эди. Бола бошидан деганларидек, Алишернинг бўлари бўлиб, тўғри йўлни четлаб, эгрисидан юришга одатланган эди. Шу боис ҳам унга кечикиб қилинган панду насиҳат кор қилмади.

Табиийки, бунақа жирканч тоифада улғайган нусхалар бизнинг ўзбекона турмуш тарзимизга зид... Халқимиз айниқса ўзлигини таниб, қадриятларини тиклаётган шу кунларда улар билан ҳеч қачон чиқишолмайди. Бас, эзгуликка қайтаришнинг иложи топилмас экан, бунақаларнинг букрини гўр тузатади, деб амалдаги қонунларимизга мувофиқ чорасини кўриб қўя қолади. Алишернинг қисмати ҳам худди шундай бўлди: одил суднинг холис ва адолатли ҳукми билан ўлимга маҳкум деб топилди.

Аслини олганда у шу жазога минг карра лойиқ. Бунга шак-шубҳа йўқ. Лекин эндигина 19 ёшга кирган йигит шу олий жазога яраша қанақа жиноятлар қилиб улгурди, деган ҳақли савол туғилиши табиий. Шунинг учун ҳам Алишер Отабоев қилган жиноятларни баҳоли қудрат ҳикоя қиламиз.

Ўтакетган безори ўша куни уйига ғазаб билан кириб келиб отасига ўшқирди:

— Қани, папаша, пулдан чўз! Менга ҳозир пул мана бундоқ керак!

У шундай дея қўлини бўйнига қилич қилиб кўрсатди.

— Э, ўғлим, менда ҳозир пул йўқ. Қолаверса, сенга нега шунчалик пул зарур бўлиб қолди?

— Россияга кетаман!

— Нима қиласан у ерда?

— Яхши кўрадиган қизимни кўриб келаман!

— Пулим йўқ, деяпман-ку, ўғлим!

— Унда уйдаги мана бу жиҳозларни сотиб, пулини менга берасан!

— Йўқ, бундай қилолмайман!

— Унда, мана сенга!..

Ношуд ўғил шундай дея ўз падари бузрукворини нақ ярим метр узунликдаги ёғоч билан дуч келган жойларига ура кетди. Нене орзу-умидлар билан бола ўстирган бечора отанинг вужуди қонга беланиб, чалқанча йиқилиб, ҳушидан кетди. Кўзини очганида эса касалхонада ётарди... Ўз отасини уриб, қонга белаган нонкўр фарзанд эса кўздан ғойиб бўлганди.

Орадан кўп ўтмай отабезори Алишер Тошкент шаҳрида пайдо бўлди. У Чилонзордаги республика маиший ўқув комбинати ётоқхонасининг 210-хонасига жойлашиб, «туя кўрдингми, йўқ» қабилида яшайверди. Яшаганда ҳам тинчгина эмас, ўтакетган безориларча!

Кўр кўрни қоронғуда топади, деб бежиз айтишмаган экан. Алишер бу ерда ҳам худди ўзига ўхшаганларни топиб олди. С. Родионов, В. Ромаев ва С. Қурбоновлар билан ичкиликбозликни авж олдирди. Кайфи ошиб, ақли-ҳушидан жудо бўлгач эса шаҳвоний нафси ҳакалак отди. Кўчага чиқиб Елена ва Зиёда исмли аёллар билан интим муносабатда бўлишга келишиб, уларни «ётоқхона»сига бошлаб келди. Соат тунги 12 ларда эса «жонон»лар билан айш-ишратни бошламоқчи бўлди. Аммо «жонон»лар то нархини келишмагунча «висол» ҳадя этмасликларини айтиб, туриб олишди.

— Хўш, неча сўм беришим керак? — сўради Алишер Еленадан.

— 2000 сўм.

— Менда сўм йўқ, Россия рубллари бор (у 1.500.000 рублини Бекобод бозоридаги нотаниш кишилардан 45 минг сўмга алмашиб олган эди). Бўлаверадими?..

— Йўқ. Мен фақат сўмга юраман!

— Кел энди, йўқ, дема, мана 100.000 минг рубл!

— Рублингни бошингга ур! Менга сўм керак дедимми, булди! Агар пулинг йўқ бўлса нега мени «тирикчиликдан» қолдириб бу ерга олиб келдинг?! Кетаман!

Орага 209-хонада яшаётган В. Ромаев келиб қўшилди ва Еленага деди:

— Юр мен билан, жонон! Мана сенга 2000 сўм!

Пулни олган Елена Алишер билан хайр-маъзурни ҳам насия қилиб Володя Ромаевнинг олдига тушиб, 2-қаватдаги унинг хонасига чиқиб кетди. Бироқ улар зинанинг қоқ ярмисига етганларида Алишер икковларининг йўлини тўсди:

— Бунақаси кетмайди! Ўша 2000 сўмни ўзим топиб бераман!

Ноилож қолган Елена ортига қайтди. Алишер эса рублни сўмга алмаштириш ҳаракатига тушди. Фурсатдан фойдаланган «жонон» эса қуённи уриб қолди...

Ярим тунда маст Родионов ётоқхона хизматчиси И. Тўхтаеванинг хонасига кириб келди. Унинг қўлида «шампанское», шоколад ва дудланган балиғу ёғоч сопли пичоқ бор эди. Ярим соатдан кейин уларнинг ҳузурига Алишер кириб келиб:

— Нон қирқиш учун пичоқ бериб туринг, — деди.

Родионов олиб келган пичоғини унга бериб юборди ва ўзи ҳам бирга чиқиб кетди.

Ярим тунда маст Родионов яна Тўхтаеванинг хонасига кириб келиб, «висол» сўради. Тўхтаева уни тинчгина ортига қайтармоқчи бўлдию, бироқ бунга эришолмади. Бўккунча ичган кутилмаган «меҳмон»га кучи етмади. Оқибатда Сергей Родионовга хонасини қолдириб, ўзи 2-қаватга чиқиб кетди.

Тонг пайтида хонасига қайтиб кирганида эса Сергейнинг ўлиб ётганини кўрди. Қўрқиб кетган Тўхтаева ўша заҳотиёқ 2-қаватга кўтарилиб, воқеани дўстларига айтди. Улар 209-хонадан Сотимбой Қурбоновнинг ҳам жасади ва оғир аҳволда ётган Володя Ромаевни топиб олишгач тез бу ҳақда ётоқхона раҳбариятига хабар беришди...

Хўш, қотил ким? Нега у икки кишини ўлдириб, бир кишини оғир ярадор қилди? Албатта бундай пайтда улар билан бирга ичкиликбозлик қилган Алишердан гумонсиралди.

Маълум бўлишича, Алишер Отабоев ўша куни рублларини сўмга алмаштириш учун ётоқхонадан чиқиб кетаётса уни қоровул ёнида ўтирган Сергей Родионов тўхтатиб «Йўл бўлсин» деб сўраган. Шунда Алишер:

— Рублни сўмга алмаштиришга, — деб жавоб берган. Сергей эса:

— Ярим тунда бу ишни қандай уддалайсан? Ким сени рублингни олиб кел, сўмга алмаштириб бераман, деб пойлаб ўтирибди. Яхшиси, 209-хонага чиқиб менинг дўстим Володяга учрашсанг у мушкулингни шу ернинг ўзида осон қилади-қўяди, — деб маслаҳат беради. Бироқ Володя Алишернинг мушкулини осон қилмайди. У қайтиб кўчага чиқиб кетаётса Родионов яна тўхтатади:

— Қалай, ишинг битдими?

— Йўқ, унинг ўзига сўм керак экан.

— Унда юр, Володянинг ҳузурига бирга чиқамиз.

Икковлон Володяга учрашганларининг оқибати «улфати се» бўлиб ичкиликбозликни авж олдирганлари билан якун топди. Улар тўрт шиша ароқни паққос ичиб тугатишди. Шундан кейин Алишер Отабоев маст ҳолатда ҳамшишалардангина эмас, Сотимбой Қурбоновдан ҳам «алами»ни олди. Дастлаб Володя билан оғзаки жанги бошлади. Кейин Родионовни сўка кетди. Табиийки Сотимбою Володя ҳам қойилмақом қилиб жавоб қайтарди. Шовқин-сурондан уйғониб кетган ётоқхонадагилар уларни ажратиб қўйишди.

Лекин кутурган Алишер ҳовуридан тушмади. Ҳамма уйқуга кетиб, ётоқхонада осойишталик ҳукм сурган бир пайтда — соат тахминан 4 дан 55 минут ўтганда Сотимбой Қурбонов ва Володя Ромаевлар ётган хонага писиб кириб боради-да, аввал Сотимбойнинг бўйнига бир неча бор пичоқ санчади. Кейин навбат Володяга келади. Алишер унга ҳам аёвсиз пичоқ уриб ер тишлатадида, хонадан икковларининг теридан тикилган курткалари, телпаклари, ҳатто совуну тиш чўтка, «одеколон»ларигача олиб қуён бўлади. Биринчи қаватга тушгач эса ётоқхона маъмурининг хонасига киради. Қараса С. Родионов ухлаб ётибди. Ҳе йўқ, бе йўқ унинг ҳам бўйнига қараб бир неча бор пичоқ санчадию, кейин астагина ётоқхонадан чиқиб кўздан ғойиб бўлади.

Кўчада бир йўловчи машинани тўхтатиб Юнусободга жўнайди. Йўл-йўлакай қотиллик қуроли, ёғоч сопли ошпичоқни улоқтиради. Юнусободда Николай Вальнаков билан танишиб, унинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлғизади ва уйида «меҳмон» бўлади. «Меҳмон» мезбонга тери куртка ва телпакни арзон гаровга, атиги 5000 сўмга пуллайди-да вокзалга қараб йўл олади. Нияти Россияга қочиб қолиш эди. Бироқ улгурмади. У жиноятчи қотил сифатида ҳибсга олинди.

Бу ёғи суднинг қора курсиси. Инсоний фазилатлардан бегона, ҳайвоний нафсу шаҳвоний ҳирс қулига айланган жиноятчи амалдаги қонунларимизга мувофиқ олий жазо — ўлимга маҳкум этилди. Шундай қилиб жамиятимиз бир ашаддий ваҳший жиноятчидан халос бўлди. Унга берилган жазони эса ҳамма бир овоздан маъқуллади. Шундай бўлиши ҳам табиий эди.

Ортиқбой ҚОСИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси жиноятларни тергов қилиш устидан назорат бўлими бошлиғи, адлия катта маслаҳатчиси.
Мурод ҚАЛОНХОН,
журналист.

Адолат излаб

НОН АЗИЗМИ, НОМ АЗИЗ?

«Менинг учун иккови тенг азиз, — дейди собиқ божхона ходими Мамасаид Зиёев, —лекин ҳозир, шу кунларда фарзандларим, ёр-дўстларим, ҳамқишлоқларим олдида менинг учун ҳалол-пок номимни оқлаш муҳимроқ бўлиб турибди. Мени тўғри тушунарсиз деб ўйлайман...»

* * *

Ҳа, уни тўғри тушундим. Бироқ сиз ҳам тўғри тушунишингиз учун, қимматли газетхон, Мамасаиднинг ҳаёти ва тақдири, бошига тушган ташвишлар билан яқинроқдан танишсангиз яхши бўлар, деган фикрдаман.

Тошкент Автомобиль йўллари ва транспорти институтининг собиқ талабаси етмишинчи йилларнинг охирида ўқишни тугаллаб, она қишлоғи Деновга қайтиб бордию бир неча йил давомида ўз мутахассислиги бўйича, автотранспорт корхоналарида меҳнат қилди.

Республикамиз ўз истиқболини қўлга киритиб, янгидан ташкил топган мустақил божхона хизмати учун малакали кадрларга эҳтиёж сезила бошлаган 1991 йилнинг кузидан, тўғрироғи 23 сентябридан у божхона тизимига ишга ўтказилди.

У деярли тўрт йил давомида ўзига юклатилган юксак вазифани сидқидилдан, пок виждон билан бажарди. Давлатимизнинг, халқимизнинг мулки бўлган, назоратдаги катта йўллар ва назоратсиз ўнлаб тоғ сўқмоқлари орқали чет давлатга олиб чиқиб кетилишга мўлжалланган миллионлаб сўмлик маҳсулотларни ушлаб қолишда Мамасаиднинг ҳам катта хизматлари бор. Бу нарсани унинг ҳамкасабалари чин дилдан эътироф этишади.

Лекин фалокат оёқ остида деганлари тўғри экан. Йигитнинг тақдирини бутунлай бошқа кўчага буриб юборган чақмоқ унинг боши узра 1995 йилнинг 19 июль куни чақнади. Шу куни Мамасаид бир шериги билан узоқ тоғ қишлоғидан енгил машинада хизматдан қайтаётган эди. Оқшом чўккач, йўлдаги ошхоналардан бирида овқатланмоқчи бўлдилар. Шу пайт уларнинг машинасини бошқа бир енгил машина уриб кетди. Шу баҳона иккала ҳайдовчи ўртасида муштлаш бошланди. Мамасаид жанжалга аралашмади. Иккала ҳайдовчини ажратиб, масалани тинч йўл билан ҳал этишга ҳаракат қилди. Лекин, афсус, керакли ҳужжатларни расмийлаштиришганларида кимдир янглишибми ёки қасдданми М. Зиёевнинг фамилиясини ҳам жанжалкашлар қаторига киритиб қўйди...

Бир нарсани хаёлдан қочирмайлик: Мамасаид бўлиб ўтган воқеа ҳақида ўша куниёқ ўзининг бевосита бошлиғи Ш. Турсуновга хабар беради.

Шубҳа ва гумон машинаси шундай бир нарсаки, унинг мотори ўт олиб, ғилдираклари юриб кетгач, тўхтатиш осон кўчмайди. Зиёевнинг мисолида ҳам айнан шундай бўлди. Кўп ўтмай унинг устидан ҳам жиноий иш қўзғатилганлиги аниқланди. Лекин бироз муддат ўтиб, сувлар тингач, ҳуқуқ ҳимоячилари оқни оққа, қорани қорага ажратишгач, Зиёевнинг бутунлай беайблиги тўла исботини топди. Мана шу хусусда унга Денов тумани прокурори А. Даминов тақдим этган расмий ҳужжатдан кўчирмани (баъзи бир стилистик камчиликларини тўғрилаган ҳолда) келтирамиз: «...Сизнинг ҳаракатларингиз текшириб кўрилиб, уларда жиноят аломатлари йўқ деган хулосага келинди ва Ўзбекистон Республикаси Жиноят-Процессуал Кодексининг 83-моддаси, 2-қисми қўлланилиб, 1995 йил 30 октябрдан ишнинг Сизга тегишли қисми ҳаракатдан бекор қилинди».

Юқорида биз М. Зиёев ўзи гувоҳ бўлган жанжал ҳақида бевосита бошлиғи бўлмиш Ш. Турсуновга хабар берганлиги ҳақида айтган эдик. Лекин ушбу масала 1995 йил 3 октябрь куни Сурхондарё вилоят Божхона хизмати бошқармасида муҳокама этилиб, қуйидаги буйруқ эълон қилинди: «1995 йил 19 июль куни хизмат вақтида бўлиб ўтган жанжал ҳақида раҳбариятга хабар бермаганлиги учун ҳаракатдаги 17-постнинг катта назоратчиси Мамасаид Зиёев Меҳнат ҳақидаги Қонунлар Мажмуаси (КЗОТ)нинг 37-модда 1-қисмига (меҳнат бурчини қўпол равишда бузганлиги учун) кўра божхона хизмати органларидан ишдан бўшатилсин».

Табиийки, М. Зиёев ноҳақ ишдан бўшатилгани ҳақида юқори ташкилотларга шикоят билан мурожаат қилади. Лекин республика Бош божхона бошқармаси 1996 йил 12 апрель куни қуйидагича буйруқ чиқаради:

«Сурхондарё вилоят божхона хизмати собиқ ходими Мамасаид Расулович Зиёев ***ўзининг устидан жиноий иш қўзғатилганлиги*** *(биз ажратиб кўрсатдик — Қ. С.) ҳақида вилоят божхона хизматига хабар бермагани учун ишдан бўшатилганлиги тўғри деб топилсин».*

Қизиқ бир ҳол: вилоят божхона хизмати раҳбарияти Зиёевга «хизмат вақтида бўлиб ўтган жанжал ҳақида раҳбариятга хабар бермаганлиги» учун айб қўйиб ишдан бўшатган бўлса, республика бошқармаси эса унинг «ўз устидан жиноий иш қўзғатилганлиги ҳақида хабар бермаганлиги учун» ишдан бўшатилгани тўғри, деган хулосага келяпти. Умуман, мен нима дейману қўбизим нима дейди... Божхонанинг собиқ ходими ЖПКнинг 83-модда, 2-қисми билан (рамзий маънода айтадиган бўлсак, ойнадек топ-тоза эканлиги учун) тўла оқланганлиги эса бутунлай инобатга олинмаяпти...

Шу хусусда мана бу ҳужжатга эътиборингизни қаратмоқчимиз:

«Мен, вилоят солиқ бошқармаси ҳуқуқшунос маслаҳатчиси, 1997 йил 10-11 январь кунлари М. Зиёевнинг аризасини текшириб қуйидагиларни аниқладим:

М. Зиёевга нисбатан жиноий иш қўзғатилган бўлса-да, унинг жиноятга алоқадорлиги исботланмасдан, яъни суднинг қонуний кучга кирган ҳукми эълон қилинмасдан туриб асоссиз ишдан бўшатилган деб ҳисоблансин.

Бошқарма бош ҳуқуқшунос-маслаҳатчиси С. Мингниёзова».

Минг марта шукурлар бўлсинким, ҳамма жойда сиз билан бизнинг инсоний ҳуқуқларимизни ҳимоя қилиб турган қонун посбонлари — прокурорлар бор. Республика Бош Божхона бошқармасининг буйруғига Сурхондарё вилоятининг ўша пайтдаги прокурори (ҳозир Тошкент шаҳар прокурори) 3-даражали адлия маслаҳатчиси М. Наимов протест келтирди. Ундан ҳам айрим кўчирмаларни диққатингизга ҳавола қиламиз:

«М. Зиёев ички ишлар ва прокуратура органларининг чақириғи асосида бориб, автотранспорт воқеаси ҳолати бўйича тушунтириш бериши ҳамда бу ҳақда божхона раҳбариятини огоҳ қилмаганлиги *меҳнат бурчини қўпол равишда бузган деб баҳолашга асос бўлмайди (биз ажратиб кўрсатдик — Қ. С.)».*

Ушбу протестда вилоят прокурори республика Бош божхона бошқармасининг 1996 йил 12 апрелдаги 65-буйруғини бекор қилишни, протестни 3 кун муддат ичида кўриб чиқиб, вилоят прокуратурасига ёзма равишда хабар беришни талаб қилган.

Лекин, афсуски, Мамасаид Зиёев бизга тақдим этган ҳужжатлар орасида вилоят прокурорининг протестига қай тарзда жавоб қайтарилганлиги ҳақидаги ҳужжатни топа олмадик...

1997 йил 22 октябрь куни Термиз шаҳар судининг судьяси Н. Қўзиева раислигида бўлиб ўтган суд мажлиси ишни ипидан игнасигача пухта ўрганиб, қуйидагича қарор қабул қилди:

«Даъвогар Зиёев Мамасаиднинг даъвоси қаноатлантирилсин. Зиёев Мамасаид божхона пости катта инспектори вазифасига 1997 йил 23 октябрдан тиклансин... Даъвогар фойдасига Сурхондарё вилоят божхона бошқармасидан 63 минг 300 сўм ундирилсин».

Қарорда ундан норози томонлар 10 кун муддат ичида шикоят қилишга, прокурор эса протест келтиришга ҳақли эканлиги кўрсатиб ўтилди. Лекин ҳеч ким 10 кун муддат ичида ҳам, ундан кейин ҳам шикоят қилмади. Прокурор ҳам протест келтирмади. Лекин, иккинчи томондан, 10 куннинг ичида кучга кириб, ижро этилиши лозим бўлган қарор неча ойлар ўтиб кетса ҳам ижро этилмади. Тўғрироғи унинг ижро этилишини ҳеч ким назорат ҳам қилмади...

Фақат орадан тўққиз ой ўтгач, (!) юқори суд ташкилотининг қарори билан бу қарор бекор қилинди...

* * *

Биз божхона хизмати собиқ майори Мамасаид Зиёев билан таҳририятда узоқ суҳбатлашдик.

— Ўшандан бери ҳақиқат излайман, ишсизман, — дейди у, — қорнимга йиғламайман, ака, қадримга ачинаман. Ҳозир ақли ишлайдиган, қўлидан озми-кўпми юмуш келадиган ҳар бир кимса ўз тирикчилигини қилиб кетадиган давр етиб келган. Лекин юзимга чапланган доғни ювиш ҳийла қийин кўчар экан. Божхона тизимидан ишдан бўшатилганимдан бери фарзандларим ва ҳамқишлоқларимнинг юзларига тик қаролмайман. Кўзларидаги яширин маънони уқиб тураман: «Бир балоси борки, ишдан қувилган-да!» деяётгандай бўлишади...

Тўғри, халқ хўжалигининг ҳар бир тизими ўзи учун қандай кадрлар кераклигини ўзи яхши билади ва бу нарсани фақат ўз ихтиёри билан ҳал қилади. Лекин бир нарсани ҳам унутмайлик: битта малакали кадрни тарбия қилиш, уни кераклигича, етарлича тажриба билан қуроллантириш, катта йўлга солиш ва ундан самарали, тўлақонли фойдалана бошлаш учун йиллар ва йиллар меҳнати керак бўлади. Ундан воз кечиш учун эса дақиқалар кифоя. Фақат воз кечишдан аввал ўша ходимнинг барча афзалликларию камчиликлари, барча мусбат ва манфий жиҳатларини, ҳамма-ҳаммасини яна бир марта тарозига солиб кўриш ва ягона тўғри хулосага келиш ҳеч қачон фойдадан холи бўлмаса керак.

Биз, масалан, шундай фикрдамиз.

Қодиржон СОБИРОВ.

Луқма

ТУРТКИ

Ўтмиш даврининг қонимизда қолдирган ғалати бир иллати бор: маълум бир ишни бажариш зарурлигини биламизу, аммо яна нимагадир унга ташқаридан туртки бўлишини кутиб турамиз. Бу одат кўпроқ аҳолига коммунал хизмати кўрсатиш тармоқларида кўзга ташланади. Қиш мавсуми кирди дегунча бу соҳанинг устидан шикоятлар ёмғирдек ёғила бошлайди.

Бухоро шаҳрининг «Шарқ-2» мавзеидаги 31-уйда бўлган киши ҳам бевосита юқоридаги фикрларни хаёлидан ўтказади. Шаҳар ёки туман коммунал хизмати идораси доирасида ҳал бўлиши керак бўлган масала икки йилдирки у ташкилотдан бу ташкилотга ариза ёғилишига сабаб бўлаяпти. Ушбу уйда истиқомат қилаётганлар ўз муаммоларини ҳал қилиб бериш тўғрисида Бухоро шаҳридаги Ф. Хўжаев тумани ҳокимлигига бир неча маротаба мурожаат қилдилар, аммо масала ҳамон ҳал бўлмайди. Чунки ўрганган кўнгил ўртанса қўймас деганларидек ҳали юқоридан туртки бўлганича йўқ.

— Қишнинг икки мавсумидан буён биз истиқомат қилаётган уйнинг икки чеккасидаги хонадонлар, айниқса, 3 ва 4-қаватдагилар иссиқ сув ва иситиш тизими хизматидан маҳрум бўлиб қолганлар, — дейди Алла Герасимова. — Иситиш системаси ишламаганлиги туфайли хонадонимизни газ билан иситишга мажбур бўлаяпмиз. Бундан ташқари юқори, 3-4 қаватларга иссиқ сув у ёқда турсин, ҳатто совуқ сув ҳам чиқмайди. Бу ҳақда тегишли коммунал хизмат кўрсатиш идораларига, маҳалла раисига бир неча маротаба мурожаат қилдик, аммо бирор натижа чиқмади.

Шу масалани ўрганиш юзасидан таҳририятимизга ёзилган шикоят хатини ўрганганимизда мазкур уйнинг 1-қаватида ташкил қилинган «Кафе»га дуч келдик. Уйда истиқомат қилувчиларнинг айтишича ана шу «кафе» қурилиши туфайли юқори қаватларга боғланган қувурлар беркитилган. Бу ҳол уйнинг нариги чеккасида ҳам кўзга ташланади.

Умуман кейинги пайтларда шаҳарларда кўп қаватли уйларнинг биринчи қаватларини магазин ёки турли тижорат дўкончаларию, кафелар қилиш одат тусига кириб қолади. Бу аҳолининг тинчлигини бузиш билан бир қаторда тадбиркорлар ўзларича деворларни ўзгартириб меъморчилик талабларига зид ишлар қилаяптилар. Бухоро шаҳридаги кўпгина кўп қаватли уйларда бу ҳолатни кузатиш мумкин.

Қишки мавсум бошланишида мутасадди ташкилотлар «Кузги-қишки тадбирлар тўлиқ бажарилди», деб ҳисобот берадилар. Аммо мавсум бошланди дегунча бу ҳисоботларнинг миси чиқиб қолади. Бир қанча кўп қаватли уйларнинг ертўласи сувга тўлади. Бунга шаҳарнинг Тўқимачилик туманидаги П. Неруда кўчасида жойлашган 9/2, 9/4, Ўзбекистон 50 йиллиги кўчасидаги 8-уйларни ҳам мисол қилиб келтириш мумкин.

Аҳоли ойма-ой коммунал хизмат кўрсатилганлиги учун катта миқдорда тўловлар тўлаб туради. Бироқ жойларда суҳбат қилганимизда улар қайси хизматлар эвазига пул тўлаяпмиз, деб ҳақли савол беришади.

Бир неча йиллаб ертўлалар, подъездлар, томлар таъмирланмайди. Подъездларнинг эшикларидан ном-нишон ҳам йўқ. Газета ва хат ташлаш, «почта» қутилари қўпориб ташланган. Деворлар қурилганидан буён оқланмаган. Айниқса, деворларда айтишга тилингиз бормайдиган ҳар хил ножўя сўзлар ёзиб, чизиб ташланганки, баъзи бир «подъезд»ларга кириб чиқишга уяласан киши.

Яқинда Вазирлар Маҳкамаси аҳолига коммунал хизмат кўрсатиш тизимида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида 461 сонли қарорни қабул қилди. Қарорда давлат бюджетидан маблағ ажратилиб, 1991 йилгача қурилган барча уйларнинг 2005 йилгача тўлиқ таъмирдан чиқарилиши шарт қилиб қўйилди. Энди бу соҳадаги ислоҳотлар чинақамига юзага чиқса ажаб эмас.

Гулнора САМИЕВА,
«Адолат»нинг ўз мухбири.

Янгийўл туманидаги «Қовунчи» жамоа хўжалиги далаларида ҳозир қиш бўлишига қарамай иш қизғин. «Ерни боққан элни боқар», деган нақлга амал қилаётган миришкорлар далаларга маҳаллий ўғит чиқаришни уюшқоқлик билан олиб боришяпти.

Сураткаш Нуъмон Муҳаммаджонов олган ушбу суратда пайкалларга ўғит ташиб чиқариш тасвирланган.

БИРИНЧИ БАРОН РЎЙХАТГА ОЛИНДИ

Кемеровалик 46 ёшли Бинбай Сергеев ҳозирги Россияда биринчи бўлиб «Барон» унвонига сазовор бўлди.

Асли молдавиялик бўлган Бинбайни қабиладошлари аллақачон ўзларининг йўлбошчилари, деб тан олишган. Аслида сайлаб қўйиладиган бу лавозимга ақлли, мустаҳкам иродали, жисмоний жиҳатдан бақувват бўлган обрўли кишилар сазовор бўладилар.

Яқинда Бинбай Сергеевдаги ушбу фазилатларни туман раҳбарияти ҳам тан олди. Маҳаллий маъмурлар йўлбошчига лўлилар барони унвонини бериб, бу унвонни Россия давлатининг муҳри ва герби туширилган расмий ҳужжат билн тасдиқладилар.

Энди лўлилар барони ўз қабиладошларининг хатти-ҳаракатлари, яшаш жойларидаги тартиб-интизом ва озодалик учун жавоб беради.

СПОРТ

ТАЙСОННИ «ПЎЛАТ МУШТ МАЙК»КА ЎХШАТИШМАДИ

Оғир вазнли собиқ жаҳон чемпиони Майк Тайсоннинг иккинчи бор рингга қайтиши ҳам муваффақиятли чиқди. 16 январь куни Лас-Вегасдаги «MGM Grand Garden» меҳмонхонаси саройида у жанубий африкалик рақиби Френциск Ботани бешинчи раундда нокаутга учратди. Тайсон жангдан кейиноқ шу йилнинг ўзидаёқ WBA ва IBF чемпиони Эвандер Холифилд ҳамда WBC «чемпи» Леннокс Льюис учрашуви голибини рингга таклиф қилажагини айтди.

Тайсон ва чемпионлик унвонига собиқ даъвогар Франциск Бота ўртасидаги олишув кўпчилик кутган натижа билан якунланди. Америкаликлар «жаҳондаги энг ёмон одам»ни кечиришга тайёр эдилар.

Майкнинг ўзи ҳам бу учрашувни ҳаётидаги энг муҳим жанг, деб ҳисоблаши турган гап. Сабаби, боксчи бир ой муқаддам молиявий инқирозга дуч келганди. Гап 1995-97 йиллар давомида 140 миллион доллар ишлаб топган киши ҳақида борар экан, бунга ишониш қийин. Далиллар эса ҳақиқатан бор нарса: Тайсон атрофидаги ишбилармон-менежерлар, промоутерларга жуда ҳам ишониб юборганди. Улар боксчи ихтиёрига берилиши керак бўлган пулларни аямай совуришди. Майкнинг соддадиллигидан фойдаланишиб, керак-нокерак қоғозларга қўл қўйдираверишган. Боксчи шундан кейин олчоқ бизнесменлар, жумладан промоутер Дон Кинг билан ишлашни йиғиштириб қўйди. Эндиликда Майкнинг ишлари билан машҳур компания Amerikan Presents шуғулланмоқда, мураббий Томми Брукс, маслаҳатчи эса Шелли Финкел бўлди. Устига устак АҚШ солиқ хизмати Майкдан 7 миллион долларлик қарзни ундириб олмоқчи.

Ҳар ҳолда Ботани енггандан сўнг «қарзга ботган» Майкнинг молиявий аҳволи бироз енгиллашди. 14 дақиқа 59 сония давом этган учрашув Тайсонга қанча фойда келтирганлиги ҳозирча аниқ эмас. Ўзининг айтишича, бу жангдан 35 миллион АҚШ доллари ишлаган. Боксчининг менежерлари эса сал камтарроқ рақамни кўрсатишмоқда — 20 миллион. Ниҳоят, Невада штати вакиллари ҳисобига кўра Майк 10 миллион олиши керак экан. Нима бўлганда ҳам Тайсон қарзлардан тўла қутулиш билан бирга, дунёдаги энг «қимматбаҳо» спортчилар қаторига қайтди. Менежерлар режасига кўра, у 1999 йили яна учта учрашув ўтказади. Айниқса, Холифилд-Льюис тўқнашувида «омон» қолган боксчини Тайсонга рўбарў қилиш режаси кўпчиликка маъқул келмоқда.

Майк шу йил охирига бориб Холифилд билан учинчи марта рингда юзма-юз келиши эҳтимоли кўпроқлигини таъкидламоқда.

Афсуски, Майк мухлислари ишончини охиригача оқлагани йўқ. У ютиб чиқса-да, таассуротлар улкан бўлмади. Америка матбуоти Тайсон илгари ўзига берилган «Пўлатмушт Майк» лақабига айни пайтда лойиқ эмас, деб ҳисобламоқда. Ҳақиқатан ҳам 5 раундгача Бота рақибидан чўчимай, айрим ҳолларда устунлик қилиб Майкка жиддий қаршилик кўрсатди. Тайсон эса рақибининг биргина хатосини пойлади ва шундай вазият келганда биргина зарба билан уни қулатди. Ўша нокаутли ҳолатгача Тайсоннинг ашаддий мухлислари «Рингга қайтиш ва боксдан бутунлай кетиш» бир вақтда рўй бермасайди, деган хавотирда эдилар. Бота биринчи раунддаёқ тўғридан берилган ўнг ва чап қўл зарбалари билан Майк Тайсонга хавф солди.

Тайсонга рақибининг жанг олиб бориш усули ёқмаётгани сезилиб турди. Дастлабки раунд тугашини билдирган гонг янграганда икки боксчи клинч (бир-бирларининг пинжига кириш) вазиятида эди. Майк ўз қучоғидан Ботани бўшатишга шошилмади, шундан кейин боксчилар муносабатларни юнон-рум кураши усулида ҳал қилишга ўтишди. Рефери Тайсонни огоҳлантирди.

Қолган 4 раунд Тайсон эҳтиёт бўлиб ҳаракат қилди. Бота эса собиқ чемпионни масхара қилгандек қўлларини қуйига туширганча рингда бемалол ҳаракатланаётганини мухлисларга кўрсатиб қўйиш пайида эканлиги сезилди.

Ниҳоят 5-раунд. Боксчилар кетма-кет зарбаларни алмашишди. Раунд тугашига оз қолганда Бота ўша оқшомдаги биринчи ва охирги хатога йўл қўйди. Худди шуни кутган Тайсон қисқа, лекин ўта шиддатли зарба бериб Ботани полга қулатди. Нокаут!

Майк 32 ёшга кирди. У 18 ойлик танаффусдан кейин ҳам исталган боксчи учун хавфли рақиб бўлиб қолмоқда.

Янги топилмалар

ИСТИҚЛОЛНИ ИСТАГАН ШОИР

Истибдод ҳукмрон бўлган ўша 20 ва 30-йилларда халқимиз орсидан етишиб чиққан қатор шоир, ёзувчи, журналист ва бошқа ижодкорларнинг кўпчилиги зулмга қарши, мустабид тузумга қарши озодлик ва мустақиллик ғояларини тарғиб қилиш билан курашдилар.

Бу даврларда ўткир фикрли, кенг қамровли билимга эга бўлган ижодкорлар М. Беҳбудий, Мунаввар қори, Убайдуллахўжа, Фитрат, Абдулла Қодирий, Чўлпон, Элбек, Абдулҳамид Мажидий, Усмон Носир, Шокир Сулаймон сингари алломалар ўз шеър ва сочма асарларини битдилар. Бу асарларнинг ғоявий йўналишида халқимизнинг орзу умидлари, истаклари, ҳаёт тарзлари, келажакка интилиш майллари, миллий анъаналаримиз тавсифи ва миллий қадриятларимиз муаммоларига қарашлар баён этилган эди.

Ана шундай қарашлардан энг муҳими ва долзарби истиқлол ва мустақиллик тушунчасини англаш ва ифодалаш эди.

Шоир Элбек ўзининг қатор шеър ва ҳикояларида истиқлол мавзусини қаламга олар экан, ушбу мавзу ҳақида гапириш ва шеър битиш мумкин бўлмаган онлар талабидан келиб чиқиб, уни кўпроқ турли рамзлар, қушлар ва ҳайвонлар тилидан баён этишни мақсад қилиб қўйган эди.

Шу маънода Элбекнинг ўша 1921 йилда босилиб чиққан «Армуғон» шеърий тўпламидаги масалларни, 1922 йилларда битилган «Тилим», «Зарафшон», «Узилган чечак» сингари кўплаб шеърларини ўша давр ўзбек адабиётида истиқлол мавзусини рамзлар тизимида ифода этиш руҳида пайдо бўлган асарлар сирасига киритиш мумкин.

Ижодкор «Тилим» номли шеърида туркий, аниқроғи ўзбек тилининг бой, нуфузли тил эканлигини, халқимизнинг турмуш тарзи, туркликнинг ўтмиши ва ёзмиши, энг муҳими халқимизнинг миллий туйғусини таниш ва асрашгача бўлган фазилатларни англаш мазкур алоқа воситаси орқалигина рўёбга чиққанлигини шоир зўр кўтаринкилик билан баён этиб беради.

Гапнинг қисқаси, Элбекнинг юзлаб шеърлари орасида истиқлолга интилиш ғояларини акс эттирганлари жуда кўп. Шу кунгача ҳали ўқувчиларга таништирилмаган шеърларидан юқоридаги мавзулар тавсифига доир бўлган қуйидаги «Тилим», «Узилган чечак» ва «Зарафшон» шеърларини эътиборингизга ҳавола этамиз. Ушбу шеърлар Элбекнинг Ф. Сайфий билан ҳамкорликда 1922 йилда бошланғич синфлар учун яратилган «Ўзбекча ўқув» дарслигига киритилган эди.

Ҳайдарали УЗОҚОВ,
Тошкент кимё технологияси институти кафедра мудири, тарих фанлари доктори.

Элбек

ТИЛИМ

Мунгли тилим, тотли тилим, жон тилим,
Тиллар ичра энг ёқимли бой тилим.
Сен билан ман, онгладим шул дунёни,
Ҳам тонидим ундаги бор нарсани.
Сан тонитдинг, манга туркнинг турмишин,
Сан тонитдинг, манга туркнинг ёзмишин.
Сан билан соқланди турклик дунёси,
Сан билан уйғонди турклик туйғуси.
Сан чиқординг турк элининг донғини,
Ҳамда очдинг сан уларнинг онгини.
Эй манинг севган тилим, жоним тилим,
Энг безанган, эзгу ҳам қутли тилим.
Сан ёша, минглар эмас, милюнча йил
Чунки: ман, сан бирла ўргандим билим.

ЗАРАФШОН

Кўз олдимда оқиб ётқон Зарафшон,
Ёш боладай эркалайдир, ўйнайдир,
Ҳовлиқма ҳам бўлса ўзи кўб чоққон
Унча-мунча тўсуқларни қўймайдир.
Катта-кичик тошлар бўлса йўлида,
Ҳеч қорамай судраб кетар илгари,
Ким биладир, жон топширмиш қўлида,
Ҳазил-ҳазил билан неча ёш, қари?..
Унинг ўзи, шу ўйноқи қилиғи,
Шу ҳовлиқма одатила кўб кўрқинч,
Сувларининг нозли қиздай силиғи,
Кўб тоғларни оғдарарлиқ катта куч.
Ундан кўрқинч, унинг ўтгарганлари,
Салтанатлар, қонлар, улуғ тарихи,
Сийнасида бўғуб ўлдирганлари,
Кўб жонларнинг инрайиши ва охи.
Тарихининг қанотлари шул йиллар,
Алла қандай қоро рангла бўёлмиш,
Ёнларида яшағучи кўб эллар,
Қоро ёзмиш қозуғига суялмиш...
Шўх-шўх оқиб, юрагида ёшринча,
Тарихларни, асрларни қорғамиш,
Билмадимки ўз умрида ул қанча,
Яхши эрлар ёд этмишда, олқамиш?
Эй Зарафшон, ўйнаб, кулуб оқабер,
Мазлумларнинг юрагини ёқа бер...

УЗИЛГАН ЧЕЧАК

Сўйла чечак нечун мунда ётибсан?
Нега мунча тусунг ўчкан сўлубсан?
Қайси боғда ўсуб эдинг безаниб,
Нима қилдинг, нима учун бўлунубсан?
«Чечак боғи» санинг ўсканерингми?
Безантириб, ёсонтирғон жойингми?
Ёхуд тиниқ оқиб турғон ориғнинг,
Бўйларида ўтлар оро эдингми?
Эрта билан жилмайиб чиқғон қуёшдан,
Тонг чоғида ёқғон шудринг устингда.
Олтун, кумуш каби бўлуб ёлтираб,
Симоб каби ўйнар эди қўйинингда.
Авалдаги ёшноғон ул ҳолингни
Эска олса: киши кўнгли очилур,
Қизғончли, ёмон холға тушубан,
Бу ҳолингғо киши кўнгли очинур.
Қандай ёвуз тош юракли бир киши,
Бу ҳолларғо тушишкани ўйламай,
Ўз ошиғи учун қоттиқ кўнгилли,
Сени узган боқчачангдан оёмай?
Сен, эй чечак, бутун борлиқ кўчангла,
Умр кенг занжирин қирғонни қорғо.

● Ўзининг кўп яхши анъаналарига эга бўлган Ургут бугунги кунда тобора ривожланиб, гуркираб бормоқда.

СУРАТЛАРда: туманнинг рамзий дарвозаси ва тинчлик майдони; туман марказий касалхонасининг ҳамшираси Гулноза Раҳматуллаева рақс ва гул шайдоси.
Турғунбек МАҲКАМОВ олган суратлар.

Материалларимиз изидан

ЖУМБОҚҚА АЙЛАНГАН МОЖАРО

«Адолат» газетасининг 1997 йил 22 ноябрдаги сонида эълон қилинган «Найранг» сарлавҳали фельетон газетхонларнинг хотирасидан фаромуш бўлмагандир. Унинг мазмуни қуйидагича:

1996 йил 28 апрель куни Жиззах шаҳар ҳокимлиги фуқаро Бахтиёр Қораевга «Иттифоқ» маҳалласидаги 54-уйнинг 11-хонадонини эгаллаш учун ордер ёзиб беради. Б. Қораев оила аъзолари билан бирга ўша куни ушбу хонадонга кўчиб киради. 1996 йил 28 апрелда ҳокимликнинг 2090-сон ордери Б. Қораевнинг қўлига тутқазилганди.

Ҳуқуқий давлатнинг қуроли ҳам, кўзи ҳам, сўзи ҳам қонундир.
Ислом КАРИМОВ.

Ҳокимлик тасарруфидаги уй-жой тақсимоти бўлимида ишловчи битта фирибгарнинг ҳийла-найранги туфайли эртаси куни, яъни 1996 йил 29 апрелда энди Жўрақул Маматқуловга худди ўша уйнинг ўша хонадонига 2093-сонли ордер ёзиб берилади...

Фалакдаги Қозиқ юлдузини бенарвон урадиган Ж. Маматқулов бир кун кейин «таваллуд топган» ордерни байроқ қилиб кўтариб олиб, 54-уйнинг ўша 11-хонадонига даъво қила бошлади. Ҳеч бир кутилмаганда қонун ва мантиқ нуқтаи назаридан кўракда турмайдиган тутуруқсиз даъвони қўллаб-қувватловчи ходимлар топилиб қолди.

Жиззах шаҳар халқ суди Ж. Маматқуловнинг даъво аризасини бамисоли Ҳадиси шарифдек қўш-қўллаб қабул қилди. 1996 йил 6 ноя- [illegible]

ҳам аввалгисига ўхшаб, 2090-сонли ордер ҳақиқий эмас деб топилсин, мазмунидаги ғирром «кашфиёт» ихтиро қилинди.

Одатда туғилган фарзанднинг ҳақиқий ёки сохталигини аниқлаш учун энг аввало уни бунёд этган отасига мурожаат қилишади. Ота пушти камаридан бўлган фарзандини мардонавор тан олиб турган чоғда уни ҳақиқий эмас, деб туҳмат қилишга кимнинг ҳаққи бор?!

Ҳамма ҳужжатларда иккала ордер ҳам Жиззах шаҳар ҳокимлиги томонидан берилганлиги эътироф этилса-да, ҳокимликнинг ҳақиқий ўрни, мавқеи ва нуфузи масаласи кўркўрона четлаб ўтилган. Қулоғингизга яхшилаб қуйиб олинг шаҳар ҳокимлиги баққоллик ёки атторлик дўкони эмас, томошага билет сотадиган чиптахона ҳам эмас. Шаҳар ҳокимлиги — халқ ҳукмронлигининг ҳамда номи мустақил Ўзбекис- [illegible]

шаяпти, юқори органларни чалғитишаяпти, газета танқидидан кейин, «шавла кетса кетсин, обрў кетмасин» деб тинмай байталга қамчи босишаяпти.

Тўғри гапнинг тўқмоғи бор. Адолатли гапга мардонавор тан бериш, бунинг учун эса энг аввало мард ва танти бўлиш керак.

«Адолат» газетаси таҳририяти фельетонга Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасидан ўз вақтида жавоб олди. Прокуратуранинг судларда фуқаролик ишлари кўрилишида прокурор ваколатини таъминлаш бўлими бошлиғи, адлия катта маслаҳатчиси С. Мухторов имзолаган жавоб мактуби газетанинг 1998 йил 9 январь сонида эълон қилинган. Унда шундай дейилганди:

«Текширув жараёнида Жиззах шаҳар уй-жой тақсимоти бўлими айрим масъул ходимларининг айби билан битта хонадонга 2 та ордер берилиб, 54-уйнинг 3-хонаси санитария ва техник жиҳатдан талабга жавоб бермаслиги инобатга олинмасдан тақсимлангани, Б. Қораевнинг низоли хонадонни ўзбошимчалик билан эмас, балки ордер асосида эгаллагани [illegible]

нгнинг қишлоқдаги кулбайи вайронасига бориб тушасан!

Ижрочидан ўпка-гина қилмаса ҳам бўлади. Унинг вазифаси суд ҳукмини беистисно ижро этишдан иборат. Қисқаси, рўза шарофати туфайли шампанскийнинг пўкаги бир ойдан кейин отиладиган бўлди...

Қонунчилик шоҳсупасини эгаллаб турган Жиззах шаҳар судининг соҳиблари ўзларини осмоннинг устуни ҳисоблаб келишаяпти. Қонунни ипак толасига айлантириб, ундан кўнгилларига хуш келадиган либос тикмоқчи бўлишаяпти.

Жиззах вилоят судининг раиси Зоир Алиев билан икки марта учрашиб, очиқчасига гаплашиб олдик. Мазкур масала хусусида вилоят суди раиси сифатида шахсан у кишининг фикрини билмоқчи бўлдик.

— Вилоят судининг раиси сифатила мен ҳозирги пайтда содир бўлган вазиятни бартараф этиш ёки ўзгартириш ваколатига эга эмасман, — дейди у, — «Қораев — Маматқулов» баҳсига фақат Ўзбекистон Республикаси Олий суди сўнгги нуқ- [illegible]

Мели МАХМУДОВ, журналист.

[illegible]

ДУШАНБА, 25

ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.40 «Таҳлилнома».
* * *
8.40 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.05 «Мусиқий йилнома».
9.40 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Кино янгиликлари».
10.20 «Қуй ва тасвир».
10.40 Кундузги сеанс. «Артистнинг хайрлашув гастроли». Бадиий фильм.
12.05 «Санъат оламида».
12.25 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
12.55 «Юз билан юзлашганлар».
13.25-14.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. Рамз Бобожон. «Муҳаббат нидоси». Видеофильм. 5-серия.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
18.30 ТВ-патруль.
18.40 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
19.05 «Умидим қолди». А.Дадабоев.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Истиқлолим — истиқболим».
21.25 Назм ва наво кечаси.
22.00 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 15-қисм.
22.50 «Маънавият» дастури.
23.50 «Ахборот».
00.20-00.25 Ватан тимсоллари.

Ёшлар телеканали
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Ким эпчил-у, ким чаққон?»)
18.25 Мультфильм.
18.40 «Ақл ёшдамас».
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Эгиз қўшиқлар».
19.50, 20.45, 22.55 Эълонлар.
19.55 «Доктор Финли». Телесериал.
20.50 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
21.10 Танишинг: Хуршид Расулов куйлайди.
21.25 «Маслаҳат».
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 Синема. «Мутлақ ҳокимият».
00.35 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.20 Телефакт (рус тилида)
18.30 «Ташналик». Телесериал.
19.20 «Сен ҳақингда ва сен учун» (рус тилида)
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Бурч ва масъулият».
20.15 «Ҳиндистондан салом!» Мусиқий тўплам.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Таггерт». Телесериал.
21.55 «Дорихона эшитади».
22.25 «Телефакт».
22.35 «ДАРАКЧИ».
22.45 «Япония ҳақида ҳикоялар».
23.15 «Талабаларга бинoан...»
23.35 «Спорт-тайм».
24.00 Оҳанглар ва эълонлар.
00.10 Саргузашт фильмлар экрани.
01.50 «Хайрли тун, шаҳрим!»

ЎзТВ IV
16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».
17.10-18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
Россия жамоат телевидениеси
18.45 «Шу ерда ва ҳозир».
19.45 Душанба куни Познер билан «Ниқобдаги киши» дастури.
19.50 «Бутазордаги ҳиргойилар». Сериал.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!.
21.00 «Время».
*
21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 180-қисм.
22.20 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
22.40 «Замонавий дизайн».
23.00 «Вести».
23.30 «Ҳуқуқ ва жамият».
23.45 Киносеанс. «Шайтон малайлари жинлар тегирмонида». Бадиий фильм.
01.10 «Ахборот» (рус тилида)
01.35 Тунги сеанс. «Азиз». Бадиий филм.
02.40-02.45 «Тунингиз осуда бўлсин!»

СЕШАНБА, 26

ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
* * *
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Аёл қалби наволари». Мусиқий дастур.
9.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 15-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Янги алифбони ўрганамиз.
10.35 Кундузги сеанс. «Товламачи». Бадиий фильм.
12.05 «Зиё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
12.45 «Бегемот билан бўлган воқеа». Мультфильм.
12.55 «Юрт ўғлонлари». Спорт дастури.
13.10-14.00 «Айёмингиз муборак». Мусиқий дастур. 1-қисм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».
18.35 «Ҳиммат».
18.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Ал-Беруний Ватанида». Премьера.
19.05 «Бинокор».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Сиёсат оламида».
21.25 «Равзаи жаннат боғи». Мусиқий дастур.
22.00 «Ўзлигинг намоён қил». Экранда — Жиззах вилояти.
22.30 Анор. «Азизим». Теленовелла.
23.25 «Ахборот».
23.55-24.00 Ватан тимсоллари.

Ёшлар телеканали
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 15-қисм.
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
19.45, 20.45, 22.45 Эълонлар.
19.50 «Доктор Финли». Телесериал.
20.50 «Ғазал соғинчи».
21.05 «Ёр ишқи». Мусиқий дастур.
21.15 «Премьерадан сўнг...»
21.35 «Ёнмаган ёзувлар». Ганди.
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 Синема. «Ажал қуроли-1».
00.35 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.30 «Ташналик». Телесериал.
19.20 «Сен ҳақингда ва сен учун» (ўзбек тилида)
19.25, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Янги ой чиққан кеча».
20.20 «Табиат шифохонаси».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Таггерт». Телесериал.
21.55 «Суҳбатдош». Публицистик кўрсатув.
22.15 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Алоқа — тараққиёт бўсағасида». Премьера.
22.40 «ДАРАКЧИ».
22.50 «Бешинчи ўлчов».
23.10 «Бу-джаз».
23.35 «Морт ва Фил». Мультсериал.
24.00 Оҳанглар ва эълонлар.
00.10 «Кинонигоҳ».
01.50 «Хайрли тун, шаҳрим!»

ЎзТВ IV
Россия жамоат телевидениеси
7.30-9.00
*
16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».
17.10-18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
Россия жамоат телевидениеси
18.45 «Шу ерда ва ҳозир».
19.46 «Мавзу».
19.55 «Бутазордаги ҳиргойилар». Сериал (Якуний серия)
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время»
*
21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 181-қисм.
22.20 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Моҳир».
22.45 «Дунёқараш». Тележурнал.
23.00 «Вести».
23.30 «Сизнинг адвокатингиз».
23.50 Киносеанс. «Маймунлар сайёрасининг забт этилиши». Бадиий фильм. 1-серия.
01.25 «Ахборот» (рус тилида)
01.50 Тунги сеанс. «Менинг соҳилим».
02.35-02.40 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЧОРШАНБА, 27

ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
* * *
8.30 «Чемпион билан учрашув». Спорт дастури.
8.45 «Меҳр қолур».
9.05 Лирик тароналар.
9.25 «Жавоҳирлар хазинаси».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Алифбо сабоқлари».
10.35 Кундузги сеанс. «Хевсур қиссаси». Бадиий фильм.
12.05 «Талаб ва таклиф».
«Умид» намойиш этади:
12.25 «Кичкинтой устахонаси».
12.45 «Мунозара, мулоҳаза, муносабат...»
13.05 Қундуз амакининг қиссалари. Мультсериал.
13.20 «Айёмингиз муборак». Мусиқий дастур. 2-қисм.
14.10-14.40 «Дилхирож». Бадиий-публицистик кўрсатув.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин.
18.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Бернора Қориева».
19.00 «Эл тинчлиги йўлида».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим-тарбия миллий дастури амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Тафсилот».
21.25 «Мусиқа ва замон».
21.55 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 16-қисм.
«Тунги ҳамроҳ».
22.45 «Ўхшаш чеҳралар».
23.25 «Кулги терапияси».
23.50 «Ахборот».
00.20-00.25 Ватан тимсоллари.

Ёшлар телеканали
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Спорт майдончаси»)
18.25 «Семурғ».
18.40 «Равнақ».
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Дил рози».
19.35 «Ракурс». Обид Асомов ёки Алим Салимов.
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 «Лаззат».
20.25, 23.10 Эълонлар.
20.30 «Ринг».
20.45 «Сиз севган хонанда». М.Асалхўжаева.
21.05 Авторейд.
21.15 «Остонадаги орзулар».
21.35 «Спектаклдан сўнг...» Лола Элтоева.
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Хит-коллекция».
22.50 «Ҳаммаси мода ҳақида» (рус.).
23.15 Синема. «Ажал қуроли-2».
00.15 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.30 «Ташналик». Телесериал.
19.20 «Усто». Телелавҳа.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Куйла ёшлигим».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Таггерт». Телесериал.
21.55 «Хайрли оқшом».
22.25 «ДАРАКЧИ».
22.35 Эстрада концерти.
22.55 «Буёқлар жилоси». Телефильм.
23.15 «Кўзгу». Тележурнал.
23.35 Оҳанглар ва эълонлар.
23.45 Видео-«О».
01.25 «Хайрли тун, шаҳрим!»

ЎзТВ IV
Россия жамоат телевидениеси
7.30-9.00
*
16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».
17.10-18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
Россия жамоат телевидениеси
18.45 «Инсон ва қонун».
19.30 Футбол. Ҳамдўстлик мамлакатлари чемпионларининг кубоги. Ярим финал. 2-тайм.
20.20 «Шу ерда ва ҳозир».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 182-қисм.
22.20 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Дурдаршан».
23.00 «Вести».
23.30 «Бу бўстон аро...»
23.50 Киносеанс. «Муҳаббат риштаси». Бадиий фильм. 1-серия.
01.05 «Ахборот» (рус тилида)
01.30 «Муҳаббат риштаси». Бадиий фильм. 2-серия.
02.50-02.55 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ПАЙШАНБА, 28

ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
* * *
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Бастакорлар бисотидан». Мусиқий дастур.
9.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 16-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Жараён».
10.25 Кундузги сеанс. «Қизил қор ёққанда». Бадиий фильм.
11.40 «Талаба ва спорт».
«Умид» намойиш этади:
12.05 «Болаликка бахшида умр». Я.Саъдуллаева.
12.25 «Яшил чироқ». Телемусобақа.
13.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
13.25-14.00 «Ишқнома». Адабий кўрсатув.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Хазрати Инсон».
18.25 «Харита». Халқаро шарҳ.
18.40 «Ажаб саодат эрур». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.00 «Ҳидоят сари».
19.25, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 «Юзма-юз».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
21.40 «Бир наво истар кўнгил». Мусиқий дастур.
22.05 «Келин-куёв». Телешоу.
22.50 «Қитъалар қўшилар». Ўзбекистон — АҚШ.
23.10 Сомон йўли.
24.00 «Ахборот».
00.30-00.35 Ватан тимсоллари.

Ёшлар телеканали
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 16-қисм.
18.55 «Мушоира».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлик формуласи».
19.45, 20.40, 22.50 Эълонлар.
19.50 «Доктор Финли». Телесериал.
20.45 «Бегойим».
21.05 «Одамлар орасида».
21.30 Мусиқий лаҳзалар.
21.35 «Мезон».
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 Жаҳон жанговар санъати.
22.55 Синема. «Куйган кўнгиллар тепалиги». Драма.
00.55 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.20 «Ташналик». Телесериал.
19.10 «Билиб қўйган яхши».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Ханда дўкони».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Оқибат». Телесериал.
21.55 «Тошкент ва тошкентликлар».
22.10 «Ривоят».
22.20 «Нақшлар бўстони». Телефильм.
22.50 «ДАРАКЧИ».
23.00 «Нафосат гулшани».
23.25 Оҳанглар ва эълонлар.
23.35 Кинонигоҳ.
01.15 «Хайрли тун, шаҳрим!»

ЎзТВ IV
Россия жамоат телевидениеси
7.30-9.00
*
16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».
17.10-18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
Россия жамоат телевидениеси
18.45 «Шу ерда ва ҳозир».
19.10 «Шикоят дафтарини беринг». Комедия.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 183-қисм.
22.20 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 Спорт клуб.
22.45 «02» тўлқинида.
23.00 «Вести».
23.30 «Кино сайёраси».
23.50 Кинематограф. «Қўзичоқлар сукунати». Бадиий фильм. 1-серия (АҚШ)
01.10 «Ахборот» (рус тилида)
01.35 «Қўзичоқлар сукунати». Бадиий фильм. 2-серия.
02.50-02.55 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЖУМА, 29

ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
* * *
8.30 «Мусиқа қўш қаноти». Мусиқий дастур.
9.05 «Зийнат».
9.30 «Олтин тўп». Теннис-клуб.
9.45 «Фавқулодда 15 дақиқа».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Немис тили.
10.35 Кундузги сеанс. «Қанотлар парвози». Бадиий фильм.
12.05 «Меҳригиё».
12.25 «Шу Ватанга бордур менинг керагим».
12.45 «Ўзбекистон фуқароси».
13.05 Эстрада тароналари.
13.20 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув.
14.10-14.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Шаҳрим камоли ва жамоли».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Ҳикматнома».
18.25 «Миллат ва тақдир».
18.45 «Дунё адабиёти».
19.05 «Имконият».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Тилга эътибор».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мавзу».
22.05 «Сиз соғинган оҳанглар». Мусиқий дастур.
22.40 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
23.55 «Ахборот».
00.25-00.30 Ватан тимсоллари.

Ёшлар телеканали
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Умид чечаклари»)
18.25 Мультфильм.
18.40 «Ислом ва ёшлар».
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ҳуқуқ ва бурч».
19.45, 20.40, 22.30 Эълонлар.
19.50 «Доктор Финли». Телесериал.
20.45 «Наволарда аён эт-сам...»
21.00 «Азизим».
21.25 «Интерспорт».
21.45 «Ёшлар» телеканалида.
21.50 Мусиқий лаҳзалар.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 Синема. «Қасос ва қонун» (Ҳиндистон)
00.30 «Мунаввар тонг истаб».

ЎзТВ III
8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Ерилтош». Мультгўплам.
9.30 «Куйла ёшлигим».
10.00 «Тошкент ва тошкентликлар».
10.15 Болажонлар экрани.
11.55 Дилором наволар.
12.15 «Билиб қўйган яхши».
12.30 Рақс жозибаси. Фильм-балет.
13.30-15.10 Кинонигоҳ.
* * *
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.25 «Ташналик». Телесериал.
19.15 «Жозиба».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.20 Мусиқий лаҳзалар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Оқибат». Телесериал.
21.55 «Нурли мавж».
22.15 «Спорт оламида».
22.35 «ДАРАКЧИ».
22.45 «Мусиқий меҳмонхона».
23.15 «Сув ости салтанатида». Телефильм.
23.25 «Кино ва замон».
23.50 Оҳанглар ва эълонлар.
24.00 «Кинонигоҳ».
01.40 «Хайрли тун, шаҳрим!»

ЎзТВ IV
Россия жамоат телевидениеси
7.30-9.00
16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».
17.10-18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 «Уммон».
19.00 Ҳаёт карвони.
Россия жамоат телевидениеси
19.20 «Сиҳат-саломатлик».
19.45 Мўъжизалар майдони.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 184-қисм.
22.20 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.40 «Дил изҳори».
23.00 «Вести».
23.30 Оскар совриндорлари антологияси.
23.45 Кинематограф. «Бокиралик чашмаси». Бадиий фильм. 1-қисм.
00.45 «Ахборот» (рус тилида)
01.10 Кинематограф. «Бокиралик чашмаси». Бадиий фильм. 2-қисм.
02.10-02.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ШАНБА, 30

ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
* * *
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.05 «Гаройибот».
9.15 «Шоҳруҳ» клуби.
«Умид» намойиш этади.
9.35 «Севимли созим».
10.00 «Муҳаббат дарси».
10.25 «Доно бобо даврасида».
10.45 «Нурли келажак».
11.15 Бонг.
11.35 Кундузги сеанс. «Ёввойи оққушлар». Бадиий фильм.
13.00 Бевосита мулоқот.
13.40 Телевизион миниатюралар театри.
14.20 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
14.55 «Куйла ёшлигим».
15.20-15.50 Бўстон. Тележурнал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Фламинго».
18.25 «Иқтисод ва биз».
18.50 «Бахтли воқеа».
19.25, 20.25, 21.00, 21.50 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 «Оқшом эртаклари».
20.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
20.20 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.05 Истиқлолим-истиқболим.
21.25 «Изҳор». Мусиқий-дам олиш дастури.
22.25 «Халқнинг кўнгли».
«Тунги ёғду».
Дам олиш дастури.
22.50 «Мусиқий саёҳат».
23.10 «Ахборот».
23.40 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Бенгур». Бадиий фильм. 1-серия.
01.20-01.25 Ватан тимсоллари.

Ёшлар телеканали
8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Ким эпчил-у, ким чаққон»)
9.20 «Ёр ишқи». Мусиқий дастур.
9.30 «Ақл ёшдамас».
9.45 «Ёшлар» телеканалида.
9.50 «Мезон».
10.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 15-қисм.
11.00 «Ракурс».
11.25 «Одамлар орасида».
11.45 «Илон». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 2-қисм.
12.10 Танишинг: А.Рихсиев.
12.25 «Ёнмаган ёзувлар». Ганди.
12.45 «Спектаклдан сўнг...»
13.05 «Ғазал соғинчи».
13.25 «Остонадаги орзулар».
13.45 «Синбад». Телесериал.
14.30 «Шу куннинг мавзуси».
14.50 Синема.
16.25 «Жаҳон жуғрофияси».
17.15 «Дил рози».
17.20 Жаҳон спорти янгиликлари.
17.40 «Хит-коллекция».
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Бўш ўтирма»)
18.25 «Бизнес-академия».
18.40 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 Ширин орзулар.
19.50, 20.20, 23.00 Эълонлар.
19.55 «Илон». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-қисм. («Ўзбектелефильм»)
20.25 «Туйғу».
20.40 Ипак йўли. Мусиқий спектакль.
21.35 «Она юрт обод қолсин».
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Кўнгил кўнгилга пайванд»
23.05 Синема. «Гувоҳ гангстер».
02.00 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III
8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Ерилтош». Мультгўплам.
9.25 «Янги ой чиққан кеча».
9.45 Дилором наволар.
10.15 «Мисли гавҳар».
10.15 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
11.00 «Ҳамшаҳарлар».
11.30 «Ханда дўкони».
11.55 Болажонлар экрани.
13.35 «Нафосат гулшани».
14.00 «Бева Бланка». Телесериал.
14.45 «Жозиба».
14.55 Такрорий фильмлар экрани.
* * *
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.35 «Табиат шифохонаси».
18.45 «Деҳқон». Ҳужжатли фильм.
19.10 Мусиқий танаффус.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таянч».
20.20 Дилором наволар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Тасанно».
21.30 «Даллас». Телесериал.
22.20 «Муаллиф».
22.50 «ДАРАКЧИ».
23.00 «Арслонбоб». Телефильм.
23.10 «Хобби-холл».
23.30 Оҳанглар ва эълонлар.
23.40 «Кинонигоҳ».
01.20 «Хайрли тун, шаҳрим!»

ЎзТВ IV
9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Кино сайёраси».
9.25 Кинематограф. «Қўзичоқлар сукунати». Бадиий фильм.
12.00 «Инглиз тили сиз учун!»
12.30 «Умид».
12.50 «Ҳамкорлик риштaлари».
13.05 «Шафақ».
13.20 «Бугуннинг аёли».
13.35 «Кўзмунчоқ».
13.55-14.15 «Сирдошим».
17.10-18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 Интилиш.
*
Россия жамоат телевидениеси
19.00 «Аралаш-қуралаш» тележурнали.
19.20 Кумушранг серия. «Темир никобдаги киши». Саргузашт фильми.
21.00 «Время».
21.35 «Тенгдошлар».
21.55 «Ассалом, Франция!»
22.20 «Базм оқшоми».
22.45 «Бизнес-доктор».
23.15 Киносеанс. «Қотиллик ўрнига...»
00.55 «Ахборот» (рус тилида)
01.20 Тунги сеанс. «Ҳайвон ўргатувчи».
02.35-02.40 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЯКШАНБА, 31

ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
* * *
8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 «Мозийдан бир мўъжиза».
«Умид» намойиш этади.
9.30 «Талабалик йилларим».
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!»
11.00 «Билим-ринг».
* * *
11.40 «Сиртқи телевизион олимпиада».
12.00 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа.
12.40 Ёзувчи ва замон.
13.00 «Қишлоқ ҳаёти».
13.20 Вилоят хонандалари куйлайди.
13.50-14.55 С.Пўлатов. «Соҳибқирон васиятлари». Шаҳрисабз шаҳар халқ театрининг спектакли.
14.55-15.10 «Ўзбекистон спортининг нуфузи».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
«Умид» намойиш этади.
18.00 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.20 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
18.40 «Мустақил диёрим, Ўзбекистоним!» Мусиқий дастур.
19.00 «Ўзлик». Бадиий публицистик кўрсатув.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10, 21.55 Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Оламга саёҳат».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дам олиш дастури.
22.00 ТВ-1 намойиш этади. Телеанонс. «Аср мўъжизаси» кинодастури.
22.15 Кино янгиликлари.
22.35 Жаҳон киноси юлдузлари.
22.55 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Бенгур». Бадиий фильм. 2-серия.
00.30-00.35 Ватан тимсоллари.

Ёшлар телеканали
8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Олтин калит»)
9.30 «Бизнес-академия».
9.45 «Бегойим».
10.05 «Наволарда аён этсам».
10.35 «Ёшлар» телеканалида.
10.40 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 16-қисм.
11.30 «Цирк, цирк, цирк...»
11.45 «Илон». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-қисм.
12.15 «Сарвиноз».
12.30 Маслаҳат.
13.00 «Интерспорт».
13.20 «Азизим».
13.45 Мусиқий лаҳзалар.
13.50 «Очун». Мадаминбек.
14.10 «Синбад». Телесериал.
14.55 «Ўзбекистон қанотлари» (рус)
16.05 Синема.
16.30 «Жаҳон жуғрофияси».
17.20 «Дунё ҳафта ичида».
17.40 Эгиз қўшиқлар.
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Катта танаффус»)
18.35 Сурнай сеҳри. С.Қорабоев.
18.50 Юртим курки.
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Далил ва шарҳ».
19.40, 22.30 Эълонлар.
19.45 Соғинч.
20.20 Чимён оҳанглари.
20.50 Синфдош.
21.10 «Обид-шоу».
21.50 «Ёшлар» телеканалида.
21.55 Мусиқий лаҳзалар.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 Синема. «Уйимдаги бегона». 2-қисм.
00.25 Кинопрофи.
00.45 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III
8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 Мультжумбоқ.
9.25 «Жозиба».
9.35 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
9.20 Таманно.
10.35 «Латифа».
10.55 «Тасанно».
11.20 Болажонлар экрани.
13.00 Спорт оламида.
13.20 С.Абдулла, Т.Жалилов. «Тоҳир ва Зуҳра». И.Охунбобоев номидаги Андижон вилоят театрининг спектакли.
15.35 «Бева Бланка». Телесериал.
16.20 «Ёввойи табиат».
16.45 «Оқ ел ҳақида қисса». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.35 «Акбарнинг саргузашти». Телесериал.
19.10 «Табриклаймиз, кутлаймиз!»
19.25, 20.00, 20.25 Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Дурдона».
20.25 «Етти иқлим оҳанглари».
20.30 «Таҳлилнома».
21.10 «Даллас». Телесериал.
22.00 «Мусиқий майдонча».
22.25 «Хориж хангомаси».
22.40 «ДАРАКЧИ».
22.50 «Сўзана ва чинни буюмлар». Телефильм.
23.05 «Бир ҳамдард истар кўнгил».
23.35 Оҳанглар ва эълонлар.
23.45 «Кинонигоҳ».
01.25 «Хайрли тун, шаҳрим!»

ЎзТВ IV
9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
10.20 «Парле ву франсэ?»
10.45 «Жонли сайёра».
11.00 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида)
11.10 «Оскар» совриндорлари антологияси.
11.25 Кинематограф. «Бокиралик чашмаси». Бадиий фильм.
13.25 «Айчурек».
13.45 «Жонли тил».
14.15-14.30 «Табиат билан танишув».
* * *
17.10-18.40 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Бу ажиб дунё».
Россия жамоат телевидениеси
19.10 «Аралаш-қуралаш» тележурнали.
19.30 Олтин серия. Олег Борисов «Икки қуённи қувиб» комедиясида.
21.00 «Уй остонадан бошланади».
21.25 «Мюзик-холл».
21.55 «Аёл ва замон».
22.15 Якшанба кинозали. «Голландияликнинг ўлдирилиши». Бадиий фильм.
23.45 Таҳлилнома» (рус тилида)
00.15 Тунги сеанс. «Лев Гурич Синичкин». Бадиий фильм.
01.30-01.35 «Тунингиз осуда бўлсин!»

Рассом табассуми

— Ўлдик, хўжайин, келинойим чет эл тижоратидан келиб қолдилар...

— Жаноб дўхтир, марҳумнинг ҳамма хотинлари уни ўзимиз дафн қиламиз дейишяпти. Танани беш бўлакка бўлишимизга тўғри келади-ёв!

— Нархини сўраб нима қиласиз, оғайни! Гап унинг қимматлигида эмас, қийматида.

Собир ХОЛБЕКОВ,
чизган суратлар.

Кулги бекати

Театрга тушган аёл ёнидаги эрини туртиб, қулоғига шивирлади:
— Азизим ёнингга қара, анави киши ухлаб ўтирибди-я!
— Нима бўпти. Шунга мени уйғотишинг шартмиди, — деди эри кўзларини ишқалаб.

* * *

Номаълум эркак бир аёлга қўнғироқ қиляпти:
— Газетада танишиш ҳақида эълон берган экансиз. Эълонда «35/170», деб ёзилибди. Айтингчи, 35 сизнинг вазнингизми?
— Йўқ. Буйим. 170 эса белимнинг айланаси.

* * *

Камер оркестрининг концертига бир аёл набирасини олиб тушибди. Бироз вақт ўтгач бола зерикибди-да бувисига велончел чалаётган кишини кўрсатиб дебди:
— Буви, анави амаки ушлаб турган яшигини арралаб бўлгач уйга кетамизми?

* * *

Бир аёл дугонасининг уйига телефон қилиб ҳол-аҳвол сўрабди:
— Қалай дугонажон, соғмисан, омонмисан?
Дугонаси жавоб берибди:
— Йўқ, омон эмас, маймунаман.

* * *

Бир йигит уйига эрталаб ширакайф ҳолда кириб келибди. Туни билан мижжа қоқмай чиққан хотини эрига:
— Шунча пайтдан бери қаерда эдингиз, — дебди дўқ қилиб.
— Дўстим Шокир билан ишхонада қолиб кетдик. Йиллик ҳисобот тайёрладик. Ўзиям роса чарчадим, менга ҳалақит берма.
Хотини Шокирнинг уйига қўнғироқ қилиб эри тунда қаерда бўлганлигини сўрабди. Шокир:
— Бизникида бўлди. Улфатлар йиғилган эдик. Эрингиз ҳозир ҳам шу ерда. Нариги хонада телевизор кўриб ўтирибди. Чақирайми?

* * *

— Эрим билан ажралишаман, — деди аёл ота-онасиникига келиб. Мўмин-қобил эди. Шайтон йўлдан урдими, кеча телефонда атиги бир соатгина гаплашганимга бир шапалоқ урди.
— Нима, ўзини босиб олгач, кечирим сўрамадими, — дебди отаси.
— Улгуролмади. Касалхонада эди-да. Ўзига келмай эримни «Тез ёрдам» машинаси олиб кетди.

* * *

Суд боряпти. Судья:
— Хотинингиз уйга келганингизда доимо қўрқиб, қалтираб тураркан. Шу ростми?
— Йўғ-э, жаноб судья...
Судья (айбланувчининг қулоғига шивирлаб):
— Тўғрисини айтинг, бунга қандай эришгансиз?

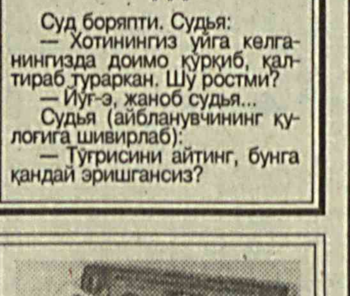

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1999 йил 19 январдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун 1 АҚШ долларининг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 АҚШ доллари — 110 сўм 95 тийин.

Ташаккур

МИНГ РАҲМАТ!

Халқ саломатлигини муҳофаза қилиш давлат даражасидаги муҳим ишлардан бирига айланиб бормоқда. Ҳукуматимизнинг саъй-ҳаракатлари туфайли соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишга алоҳида эътибор берилаётир.

Аҳолига намунали тиббий хизмат кўрсатишда, аввало врач ҳамда мутахассисларнинг савияси, илм ва малакаси, қолаверса беморга бўлган муносабати муҳим аҳамиятга эгадир.

... Яқинда тақдир тақозоси билан фарзандимизни Республика болалар ортопедия маркази филиалларидан бирида даволатишга тўғри келиб қолди. Бу ерда ташкил этилган муолажа «Сон суякларининг тугма чиқиши ва сколиози» бўлими раҳбари, тиббиёт фанлари доктори, профессор М. Қодиров, ҳамда бўлим шифокорлари Ш. Алимова, Х. Алпасбоев ва Т. Махкамбоевлардан бир умр миннатдормиз. Ўз касбини ҳурмат қилган, маънавияти ва касб маҳорати юқори бўлган бу шифокорлар ўз ҳузурларига шифо излаб келган барча беморларга қўлларидан келган хизматларини аямайдилар.

Биз оиламиз билан уларнинг бир умрга миннатдор бўлиб қолдик.

Гулнора ҲУСАНОВА,
Янгийўл тумани.

● Қайта таъмирдан чиқарилган Қўқон темир йўл шоҳбекатининг бугунги кўриниши.

Тоҳир МАҲКАМОВ олган сурат.

Ажаб савдолар

БОЗОР ТАШҚАРИСИДАГИ БОЗОРЧА

Халқимизда «Отанг бозор, онанг бозор» деган нақл бор. Деҳқон Шарқ бозорларида бўлган кишининг кўзи қувнайди, дили яйрайди. «Одамнинг жони»дан бошқа ҳамма нарсани топиш мумкин.

Кейинги пайтда Тошкентда ҳам янги-янги бозорлар пайдо бўлди. Айрим ҳамкасбларимиз сўзи билан айтганда «Бу ерларда сотувчи ва харидорлар учун барча қулайликлар яратилган». Аслида ҳам шундайми? Таҳририятимизга бот-бот келиб турган хатларда бозордаги ноқулайликлар, тартибсизликлар тилга олинмоқда. Хусусан «Чорсу» буюм бозорида савдо қилаётганлардан келган шикоят буни тасдиқлаб турибди.

...роитдан кўчиб, бозордан ташқарига ўтиб олишмоқда. Харидорлар ҳам ичкарига кириб ўтирмай ишларини шу ердан битказишмоқда. Оқибатда бир метр жой учун ойига қарийб 6,5 минг сўм тўлаётган тижоратчилар савдолари юришмаётганидан нолишмоқда. Уларнинг кўплари қулбола савдо ўринлари қилиб ташқарига тушиб келишмоқда. Чунки бу ерда улар биринчидан жой учун ҳақ тўламайдилар, иккинчидан кенгроқ жойда яйраб савдо қиладилар.

Биз одамларнинг шикоятига ҳақиқатга қанчалик тўғри келиш-келмаслигини аниқлаш мақсадида Эски жувадаги бир пайтлар «Болалар дунёси» дўкони олдидаги очиқ майдонда буюм бозорига бордик. Қулбола расталар устига ёмғир ёғмасин деб, айниқса, жазирама кунларида пала-партиш тортилган турли-туман брезентлар шундай хунук кўринишда...

Албатта, келажаги буюк давлат барпо этилаётган жамиятда ҳамма нарса, айниқса, юртнинг кўрки бўлган бозорлар қулай ва чиройли бўлиши керак. Шуни назарда тутиб, кишининг ғашини келтириб, айниқса, чет эллик меҳмонларга хунук кўринган бу бозор ўрнига замонавий бозор қурилаётганлигидан сотувчилар, олувчилар ҳам, қолаверса, кўпчилик аҳоли жуда хурсанд бўлди.

Аммо янги бозор битгач, одамлар қалбидаги қувонч ўрнини ачиниш ҳисси эгаллади. Нега дейсизми? Одатда уй қурмоқчи бўлган киши унинг лойиҳаси устида бош қотиради. Қандай қилсам бемалол яшашим мумкин, деб ўйлайди, маслаҳатлашиб қуради. Бино битгач эса кўрадилар.

Бозор қурилишига мутасадди бўлганлар эса одамлардан сўраб ўтиришни ўзларига эп билишмади. Тепаликдаги жойни текислаб, бозорни бир қаватли қилиб, ичкарига устига пластмасса билан ёпилган темир расталар ўрнатишди. Лойиҳага кўра бу жойда 2352 савдо ўрни бўлиши, ҳар бир сотувчи учун 1 метр жой ажратилиши кўзда тутилган. Агар харидорларни ҳам қўшиб ҳисобласангиз унча катта бўлмаган майдонда бир вақтнинг ўзида 5-6 минг киши олди-сотди билан шуғулланиши мумкин.

Лекин Маъруф Ойхўжаев бошлиқ бозор маъмуриятининг ўйламасдан қилган иши туфайли бу ерда хаос бўлиб қолди. Яъни бозор битиб, одамлар жой олишга келганда расталарнинг учдан бир қисмини илгари бу ерда савдо қилмаганларга тақсимлаб берилаверди. Натижада бир неча йилдан бери шу ерда савдо қилиб юрганларга жой етмай қолди. Табиийки, норозилик кучайди. Шикоятлар кўпайди.

Шайхонтоҳур туман ҳокимлигидагилар эса шаҳар ҳокимлигидагиларнинг кўрсатмасига асосланиб ўйлаб-нетиб ўтирмай очиқ ерларга қўшимча яна 500 та савдо ўрни учун расталар қўйдилар. Ана энди кўринг тиқилинч, ур-йиқитни!

Шу ўринда бозор маъмуриятининг яна бир камчилигини айтиб ўтишни истардик. Одатда тижоратчилар у ёки бу турдаги маҳсулот билан савдо қилишади. Уларнинг нима билан савдо қилиши ҳатто патентларида ҳам ёзиб қўйилган. Шунга қараб маълум турдаги моллар билан савдо қилувчилар учун алоҳида расталар ажратилса, олам гулистон эди. Ойхўжаев бошини қотириб ўтиришни истамади шекилли, кимнинг нима билан савдо қилишига қараб ўтирмай, жой ажратиб бераверди.

Ҳозир «Чорсу» буюм бозорига бориб, бирорта нарса оламан деган киши тиқилинч, ур-йиқитда ҳамма ёқни айланиб чиқишга мажбур. Бўлмаса, ўзига ёққан буюмни топа олмаслиги аниқ. Чунки битта растада пойабзал ҳам, кийим-кечак ҳам, идиш-товоқ ҳам, қўйинг-ки, носки, уй жиҳозлари, атир-упа, дафтар-қалам, газмол аралаш-қуралаш сотилаётганлигини кўриш мумкин.

Бундан сотувчилар ҳам, сарсон бўлаётган харидорлар ҳам катта азият чекишмоқда. Қани энди маълум жойда, маълум буюм, кийим-кечак, газмол сотилсаю, одамлар истаган нарсаларини бир жойдан олиб, ишлари тезроқ битса... Бироқ, ҳозирги вазият кўпчиликнинг ҳақли эътирозига сабаб бўлаяпти.

Шунинг учун ҳам сотувчилар ур-йиқитдан, ноқулай шароитдан кўчиб...

Мана шундай ноқулайликларга сабаб бўлган «Эски жува» деҳқон бозори раҳбарлари эса ҳозир «буюм бозоридаги тартибсизликларга бизнинг алоқамиз йўқ», деб туришибди. Сабаби, шу йил 1 январдан бошлаб «Чорсу» буюм бозори алоҳида бўлиб ажралиб чиққан.

Илгари савдо ўрни талаш бўлган буюм бозорида бир ой ўтар-ўтмасдан жойлар бўшаб қоляпти. Биргина декабрь ойининг ўзида 2900 та савдо ўрнидан 240 тасига ҳақ тўланмаган. Чунки, одамлар ташқарида савдо қилишган. Агар харидорлар учун ҳам, сотувчилар учун ҳам шароит яратилмаса, яъни маълум расталар бир хил буюм маҳсулот ёки газмол учун ажратилмас экан, бу ҳол давом этиши аниқ. Одамларни зўрлаш, мажбурлаш, таъқиқлаш йўли билан эмас, қулай шароит яратиш билан бозорга жалб қилишни ўйлаш керак. Акс ҳолда, давлат хазинасига тушадиган тушум ҳам камайиб кетаверади.

Каримжон РИХСИЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбири.

СУРАТЛАРда: бозор ташқарисидаги бозорчанинг аҳволи.

Янги асарлар

Адолат

Қисса

(Давоми. Боши ўтган сонларда).

VII

Воқеа аслида бундай бўлганди...

Ниҳоят Адолатни кўндиришди. Ўша куни хўжаликда қолиб ишлашга қарор қилган тенгдошлари ўртага олишди уни.

— Ойингни ёлғизлатиб қўймаймиз, Адол, — деди дугоналаридан бири, — бемалол кетавер.

— Ҳа, ҳа, — унинг фикрига қўшилди тоғаси, — мана биз ҳам шу ердамиз. Биласан, анчадан буён ойингга янганг қараб турибди. Опам ҳам энди ўзларини бирмунча яхши ҳис қиляптилар. Демакким, жиян, бор, Азиз билан бирга кет, ўқи!

Она ҳам оқ йўл тилаб, юзига фотиҳа тортди. Бироқ қайнонани кўндириш осон бўлмади.

— Вой-ей, — фарёд чекди у, — қиз боқдим-а аҳмоққа бердим, ўғил боқдим пахмоққа бердим. Бу не кўргилик эди менга? Келин тушириб бошқалардай энда оёқ чўзиб ўтирамanmi, десам, пахмоқ ўлгур эрига дум бўлиб олибдилар. Бекорга сочини қирқитиб, жингалак қилмаган экан. Шаҳарликларга ўхшай деганда, жувонмарг!

Қайнона «аҳмоқ» дея ароқхўр ўғилга, «пахмоқ» деб ўқишга кетишга жазм қилган келинга шама қилаётганига, ҳатто ўғлини жўнатиш маросимига ёрдамга чақирилган қўшнилар ҳам аллақачон тушунишиб, бир-бирларига ер остидан қош учириб, лаб буриб қўйишаётгани Адолатга жуда оғир ботди. Қайнона эса тиним билмай ҳамон жаврарди.

Қайнота кирди:

— Ўчир овозингни!.. Она қизим ойигиздан хафа бўлманг, касалманд. Қарайдиган одам йўқ. Мен эса иш билан бўлиб, унга вақт ажратолмаяпман. Фарзанд туғилгач, диплом сандиққа тушади. Бундан не фойда? Мана, ойингиздан қиёс. Энтимолог. Капалакни кўрсат, десангиз ниначини ушлайди. Ҳали шу пайтгача дала бетини кўргани йўқ.

Суяги савдода қотган Шерали аёлларга беписанд қарашини, амал-тақал қилиб ўзи техникумни битиргани учун хотинига нуқул «ўқиб-ўқиб, ниҳоят уйдаги ошхонани эгалладинг», дея пичинг қилиб юришини Адолат билмас эди. Қайнотанинг юмшоқ супирги бўлиб қолганининг яна бир сабаби шунда эдики, у Примқул билан қуда бўлишдек азалий ниятидан ҳали ҳам қайтмаганди. Агар Адолат ўқишга киргудай бўлса, бутун орзулари чиппакка чиқади. Демак, оёғига йиқилиб бўлсада, келинпошшани Тошкентга бормасликка кўндириш керак.

Кўндиришди. Лекин шарт: ишга киради. Уй юмушларини ҳам бажаради, қайнонасига ҳам қарайди. Рози бўлишди. Азиз тантана билан жўнаб кетган куннинг эртасига Адолат туман судига котиба бўлиб ишга жойлашди.

Меҳнат... Одамлар орасида юриш, оддийгина бўлса-да, хизматинг билан кишиларга нафинг тегаётганини ҳис қилиб туриш нақадар завқли. Адолат жуда меҳрибон бўлиб қолган. Ора-сира онасидан хабар олар, вақт топиб тиббиёт институтига кирган Азизни кўриб қайтарди. Шу алпозда ўтган бир йил давомида Азизнинг ўзи ҳам қишлоққа бир неча марта келиб кетди. Азиз келган кунлари оилада чинакам байрам бўлар эди. Аммо қайнона билан қайнота ўша-ўша бадқовоқлигича қолишди. Уларнинг дилларидаги тугунни энди куладиган бўлиб қолган неваранинг ёқимтой қилиқлари ҳам, Азизнинг ёлворишлари ҳам, келиннинг ҳурмат — эҳтиромлари ҳам еча олмасди. Буни эр-хотин шундай талқин қилишарди: Азизни кўриш баҳонасида ўғли билан Тошкентга жўнаган Адолат бир ой деганда қайтди. Қайтиб суюна-суюна талабалик гувоҳномасини кўрсатди: ҳуқуқшунослик институтига сиртдан ўқишга кирибди.

— Ўқиб шаҳар олиб берармидингиз? — тўнғиллади қайнона, — ёки дадангизнинг топгани етмайдими сизга?

— Ойижон, ўқисам ёмонми? — қўрсликни майинлик билан енгишга интилди келин, — прокурор бўламан, ёмонларнинг додини бераман! Қонун устуворлигини таъминлаш, ҳуқуқий демократик давлат қуришга кўмаклашаман. Биз фидойи ёшларнинг мақсади шундай. Бундан ташқари ўзимнинг маошим кўпаяди. Мана, ишлаб ўғлингизга ёрдам қилиб турибман-ку?

— Сизнинг ёрдамингизга муҳтожмас ёлғизим! Худога шукур, отаси ҳолидан хабар олаяпти.

Адолат кулди:

— Мен юборган пул Азизга азизроқ! — шундай деди-ю, балога қолди. Уйда яна жанжал, яна тўполон. Қайнона Адолатни итдай талади. Келин эса ўғлни бағрига босиб яна онасиникига кетди. Эл-юрт таънасидан чўчиган Шерали қуда холанинг оёғига бош уриб тағин келинини уйига олиб келди. Лекин қайнонанинг оғзи «қулфлангани» билан қовоғидаги қор эримади.

Кунлар, ойлар шу зайлда ўтаверди...

Бир кун (ўша кунга лаънатлар бўлсин) тушликка уйига келган Адолат остона ҳатлаб ўтган эди ҳамки, оёғи остида ётган конвертга кўзи тушди. Кўтариб у ёқ, бу ёғига қаради: нотаниш дастхат, лекин унга аталган. Ўғлимни эмизгач, ўқийман, деган хаёлга борди, аммо сабри чидамади, ҳовлидаги каттакон сада тагига ўрнатилган сўрига омонат ўтириб конвертни очди. Хатни суғириб олаётганида унинг ичидан бир сурат пастга — оёғи остига тушди. Суратга қаради-ю, бутун вужуди ўт бўлиб ёна бошлади, кўзлари хиралашди, юраги бутун дунёни ларзага келтириб дукурлаётганга ўхшарди. Жисмини эса жон тарк этаётгандек эди. Ҳолсизланиб сўри суянчиғини ушлаганча пастга энгашди. Ерда ётган суратдан бахтиёр чеҳралардаги икки жуфт чақноқ кўз унга тикилиб турарди. Эвоҳ буларнинг бири Азиз, иккинчиси эса... Примқулнинг пединститутда ўқиётган қизи Саодат эди.

Адолат шу кўйи қанча ўтирганини билмайди, рашк юрагини тимдалар, кўнгли йиғлар, фарёд чекар эди-ю, ҳайрат ва аламдан чақчайиб қотиб қолган ғазабнок кўзларида нам йўқ эди. У қарама-қарши хаёллар гирдобида қўлида ҳамон ушлаб турган тўрт буклоғлик хатга эътиборсизгина қаради ва турткидан чўчиган кишидай бирдан ўзига келиб, шоша-пиша мактубни ўқишга тутунди:

«Азиз дугонам, гарчи аччиқ бўлса-да, очиқ ҳақиқатни билганингиз маъқул. Мен Азизнинг курсдошиман, ҳозир унинг сиздан кўнгли совиган, сиз тер тўкиб, топиб юборган пулларингиз ҳисобига Саодат исмли бир қизни ресторанма-ресторан етаклаб юрибди. Ушбу суратни менга вақтинча берган конспектининг ичидан тасодифан топиб олдим. Дугонагинам, бундайлар сизнинг кўз ёшларингизга, сочингизнинг биттагина толасига, ўғлингизнинг тирноғига арзимайди. У машъум хонадонни тарк этинг, Азиздан кўнгил узинг. У энди сизга вафодор эр бўлолмайди.

Ҳамдардингиз Дилафрўз.»

Жаҳл... у туғён урганда кўз-кўр, ақл-сўниқ, фикр-тўмтароқ бўлади. Адолат шитоб билан ўрнидан турди, пастдаги суратни олиб мактубга ўради-да, конвертнинг ичига солгач, бутун аламини ундан олмоқчи бўлгандай бор кучи билан ғижимлади, бармоқлари қирсиллаб кетди. У телба бир ҳолатда орқасидан аллаким қувлаётган каби ўқдай ўзини ичкарига отди. Эҳ, тўхта, ҳой, тўхтасанг-чи! Уф-ф, тўхтатиб бўлармиди, энди? Кошкийди муаллифда амин-ихтиёр бўлса-ю, Адолатни қўлидан ушлаб қолса-да, ҳу анови оқ бошли тоғлар этагига етаклаб бориб, кейинги бобларда рўй берадиган ҳодисаларни элбурутдан тушунтира қолса, афсуски, бунинг ҳеч иложи йўқ.

Бас, қулоқ солинг-чи, ана ичкарида алланималарнинг шарақлаб сингани эшитилди. Бир зумдан сўнг Адолат асабий ҳолатда ташқарида пайдо бўлди. У энтикканича ҳовли тўридаги гаражга кириб кетиб, челак билан чиқди-да, яна ичкарига ўзини урди. Ҳозир уни жаҳл жиловлаб олган, нима қилаётганини ўзи ҳам тушунмас, лаблари тўхтамай: «шунинг учун хат ёзмай қўйган экан-да, келмаётганининг сабаби шу экан-да», дея пичирлаб, битта мақсад билан у ёқ — бу ёққа елиб югурар, яъни шу данғиллама участкага — муҳташам бинога ўт қўйса-ю, унинг оловида ўзи ҳам куйиб кетса... Шу ҳақда ўйларди у...

Яхшиямки, Шерали вақтида етиб келди. Аллақандай бадбўй ҳидни сезган қайнота югуриб меҳмонхонага кирди. Адолатнинг қўлидаги эндигина чақилган гугуртни зарб билан уриб юборди. Гугурт қутиси тахмондаги кўрпача-тўшаклар устига тушди, сепилган бензин бир зумда ловуллаб ёна бошлади. Лекин Шерали шошиб қолмади. Дарҳол кўрпаларни ағанатиб, улар билан энди авж олаётган оловни бекитди. Хавф бартараф этилди. Аммо хона тутунга тўлган эди. Шу пайт додлаганча қайнона кириб келди. У семиз гавдасига ярашмайдиган тезкорлик билан деразаларни очди-да, атрофга олазарак бўлиб қаради. Бирдан уйнинг бурчагига қараб югурди, гилам тагидаги полнинг тахтасини кўтариб, қалтираган қўллари билан қора чамадонни олди. Уни худди ёш боладек авайлаб жойига қўйиб, бир бурчакда усти-боши бензиндан шалаббо ҳолда дир-дир титраб турган келинига чанг солди: қўйлаклар йиртилди, юзлар тимдаланди, сочлар юлинди...

Бу воқеа нима билан тугаганини муҳтарам ўқувчи яхши билади: Адолатни руҳий касалликлар шифохонасига олиб кетишди...

(Давоми бор).

Мунажжимлар таъбири

(25 ЯНВАРДАН 31 ЯНВАРГАЧА)

● **ҚЎЙ** — Ушбу ҳафтани қонун билан муносабатларингизни бузмай, шахсий автомобилингиз рулини бошқармасдан, хотиржамликда ўтказинг. Ҳамкорларингиз билан ҳамда хизмат юзасидан рўй берадиган вазиятлар асабингизга тегиши, оилангизда муаммолар юзага келиши, қариндошларингиз билан бўлган бордикелдилар чарчатиши мумкин.

● **БУЗОҚ** — Эски муаммолар айниқса, ҳал қилинмаганлари, яна ўзини эслатиши турган гап. Қимматбаҳо қоғозлар билан олиб борадиган олди-бердилар, савдо-сотиқ омадли бўлади, дейиш қийин. Бироқ шунга қарамай тақдир сизга кулиб боқса, ажаб эмас. Тани сиҳатликка нима етсин.

● **ЭГИЗАКЛАР** — Йирик моддий ишлар шунчаки хаёлот, рўё бўлиб қолиши мумкин. Бироқ майда-чуйда тез битадиган ишлар муваффақиятли якунланади.

Шуни кўзда тутмоқ керакки, рашк ўти, жиззакилик биоқувватингизни емириши, асабингизни толиқтириши мумкин. Бир нимага жаҳл қилсангиз аввал ўнгача санаб, нафасингизни ростланг.

● **ҚИСҚИЧБАҚА** — Ой тўлиши ҳамда унинг тутилиши асабингизни таранглаштиради, айниқса хизматингизда, уйда ва жуфти ҳалолингиз билан бўлган муносабатларда шуни эсда тутинг. Ушбу ҳафтада яхшиси уй-жой, кўчмас мулк масалалари билан шуғуллан-манг.

Нуфузли шахслар билан дўстона муносабатларингиз кўпгина режаларингизни амалга ошишида асқотади.

● **АРСЛОН** — Моддий-молиявий жабҳаларда кутилмаган қийинчиликлар, тўсиқлар сизни андак асабийлаштириши мумин.

● **ПАРИЗОД** — Моддий муаммолар юзага келиб, оилавий ишларда ўзини намоён қилади.

Солиқ назорати текшируви, турли ҳисоботлар эсанкиратиб қўйиши мумкин. Фақат хотиржамлик, сабр-тоқат ва сабот ила фикр юритиш сизга ҳамдам бўлади. Бу ишларингизда Яратганнинг ўзи сизга омад бериб, юзингиз ёруғ бўлсин.

● **ТАРОЗУ** — Ушбу ҳафта сиз учун режаларни амалга ошириш, ён-веринґиздагилардан узоқлашиш, натижасиз ишларни қилиш билан ўтади.

Фарзандларингиз, оилангиз масалалари бошингизни қотириши, бетоблик эҳтимоли бор. Айни пайтда мунтазам иккиланишдан воз кечинг, тарозингиз палласи доим ижобий томонга боссин.

● **ЧАЁН** — Хизматингизда муваффақият кетидан қувиб бекорга вақт ва кучингизни сарфламанг. Ҳар вақтдагидек кундалик ишларингизни қилиб юринг. Оилангизда босиқлик, одамлар билан бўлган муносабатларда эҳтиёткорлик талаб қилинади.

● **ЎҚОТАР** — Кутилмаган кўнгилсизликлар иш доирасидаги ҳамкорлар, мижозларингизни деб руҳий зўриқиш юзага келади.

Барча бетобликлар асаблардан келиб чиқишини эсда тутиб, табиат билан ҳамоҳанг нафас олишга, рутубатларни орқага ташлаб қўйишга ҳаракат қилинг.

● **ТОҒ ЭЧКИСИ** — Режа ва умидларингиз рўёбга чиқмаса куйинманг. Молиявий муаммолар, бошлиқ ва дўстларингиз билан бўлган муносабатларнинг мураккаблашиши асабингизга тегиши мумкин. Бироқ ўзингизни нифоқлардан, хафаликлардан асранг, узоқ сафарларни амалга оширманг.

● **ҚОВҒА** — Эски муаммолар яна ўзини кўрсатиши кутилмоқда.

Нуфузли шахсларнинг уйинида кичик бир шахмат донаси бўлиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Ижодий ишларни амалга ошириш айни муддаодир.

● **БАЛИҚ** — Кейинчалик пушаймон бўлмаслик учун моддий ишлар ва кўнгил кўчаларингизда бир қатъий қарор қилишга шошманг.

Дўстларингизнинг сизга берган ёрдами қош қўяман деб кўз чиқаргандек бўлиб қолиши мумкин.

АДОЛАТ

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

ҲОМИЙ: Ўзбекистон Республикаси «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик жамияти.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Ҳалим БОБОЕВ, Нажмиддин КОМИЛОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Акмал ҚОСИМОВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Акбархўжа РАҲИМОВ, Каримжон РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Равшан ҲАЙДАРОВ, Рустам ҚОСИМОВ, Қодиржон СОБИРОВ (бўлим мудири).

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 133-41-89.
Котибият — 136-55-64.
Эълонлар бўлими: 136-55-96.

Навбатчи — Саъдиддин САЙДИСЛОМОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140.
Буюртма Г— 039, ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди.

● Мақолада келтирилган факт ва рақамлар учун фақат муаллифлар жавоб берадилар.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди 19.00.

МАНЗИЛИМИЗ:
700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси-32.